

**OBČINSKI
PROGRAM VARNOSTI
OBČINE MORAVSKE TOPLICE**

februar, 2009

KAZALO

1. Uvod	4
Splošno o občini	4
Pravna podlaga.....	4
Razvoj redarstva v Sloveniji	5
Primerjalno pravni pregled redarstva	8
2. Ocena ogroženosti in varnostnih tveganj kot strokovna podlaga	11
a) Ocena stanja varnosti	
Ogroženost od naravnih nesreč.....	11
Ogroženost cestnega prometa	12
Ogroženost javnega reda in miru	12
Ogroženost od kriminalnih pojavov – kriminalna ogroženost	13
Ogroženost javnih zgradb in objektov naravne in kulturne dediščine	14
Ogroženost na javnih shodih in prireditvah	14
Ogroženost okolja	14
b) Obvladovanje varnostnih tveganj - prognoza	14
Varnostna tveganja na področju varnosti v cestnem prometu	14
Varnostna tveganja na področju zagotavljanja javnega reda in miru	14
Varnostna tveganja na področju preprečevanja kriminalnih dejanj	14
Varnostna tveganja na področju zagotavljanja varnosti javnega premoženja ter naravne in kulturne dediščine.....	15
Varnostna tveganja na področju zagotavljanja javnega reda in miru	15
Varnostna tveganja na področju javnih shodov in prireditev	15
3. Namen vzpostavitve redarstva po zakonu o občinskem redarstvu	16
4. Cilji delovanja medobčinske redarske službe	16
A. Strateški cilj.....	16
B. Operativni cilji	17
5. Varnostne potrebe, izhajajoče iz ocene varnostnih razmer	21
6. Organiziranost medobčinskega redarstva	22
7. Kadrovski sestav medobčinske redarske službe.....	22
8. Vodenje medobčinske redarske službe	22
9. Pristojnosti medobčinskega redarstva	24
10. Pogoji za delovanje medobčinskega redarstva.....	27
11. Vrste in obseg nalog redarske službe na območju občine	29
12. Način izvajanja zakonskih pooblastil občinskega redarja.....	30
13. Način uporabe prisilnih sredstev	36
14. Sistem dela medobčinskega redarstva – razporejanje redarjev	43
15. Sodelovanje medobčinskega redarstva s policijskimi postajami	43
16. Sodelovanje z redarstvi in občinskimi redarji sosednjih občin	43
17. Povezanost občinskega redarstva z OKC in Regijskim centrom za obveščanje	44
18. Sodelovanje občinskega redarstva v občinskem sistemu zaščite in reševanja	44
19. Načini sodelovanja redarjev in zasebnih varnostnikov	44
20. Interno nadzorstvo nad izvrševanjem nalog medobčinskega redarstva	44
21. Sodelovanje med redarsko službo in Svetom za preventivo in vzgojo v cestnem prometu	44
22. Varnostno ogrožene poti, kraji, površine in točke v občini	45
23. Načrt obhodov varnostno ogroženih poti, krajev, površin in točk.....	45
24. Zgradbe, spomeniki, muzeji in drugi objekti, ki imajo status naravne in kulturne dediščine.....	45
25. Načrt obhodov nepremičnih objektov naravne in kulturne dediščine	45
26. Način uvedbe dežurne službe občinskega redarstva (odločitev župana)	46
27. Zaključek.....	48
LITERATURA IN VIRI	49

PRILOGE:

1. Vsebina prekrškovnega postopka občinskega redarja.....	50
2. Pisni protokol o sodelovanju redarske dlužbe s Policijsko postajo M. Sobota	55
3. Pisni protokol o sodelovanju MIR s sosednjimi redarskimi službami.....	57
4. Navodilo za ukrepanje občinskih redarjev ob naravnih in drugih nesrečah	59
5. Dogovor o sodelovanju MIR v občinskem sistemu zaščite in reševanja.....	62
6. Dogovor o sodelovanju z zasebnimi varnostnimi službami	64
7. Poslovnik o delu komisije pri oceni uporabe prisilnih sredstev občinskih redarjev ..	67
8. Program dela Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Občine Moravske Toplice za leto 2009	71
9. Protokol o sodelovanju med MIR, Policijsko postajo Murska Sobota in Svetom za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Občine Moravske Toplice.....	73
10. Naravna in kulturna dediščina na območju Občine Moravske Toplice	75

Izdela: Stanislav Mlakar, univ.dipl.prav.

1. UVOD

Splošno o Občini Moravske Toplice

Sredi Prekmurja, prav na mestu, kjer se stikajo trije značilni svetovi levega brega reke Mure - nižinskega predela Ravensko in Dolinsko ter gričevnato Goričko, leži občina Moravske Toplice.

Občina zavzema 144 km² površine, v 28 naseljih pa živi okrog 6500 prebivalcev. V njej živijo tudi pripadniki madžarske narodnostne manjšine, ki imajo pomembno vlogo pri navezavi dobrososedskih odnosov s sosednjo Madžarsko.

Zelo barvita je tudi konfesionalna podoba občine, saj v njej živijo pripadniki katoliške, evangeličanske, kalvinske in binkošne veroizpovedi.

Del občine leži na ravninskem delu prekmurske ravnice, večji del pa je na gričevnatem delu Goričkega. Najvišja točka v občini je na nadmorski višini 372 m pri Svetem Benediktu v Kančevcih.

V občini so trije sakralni spomeniki: romanska rotunda v Selu iz 13. stol., gotska župnijska cerkev v Martjancih iz 14. stol. in Plečnikova umetnina - župnijska cerkev Gospodovega vnebohoda v Bogojini. Po vinorodnih vrhah je še najti vinske kleti, na katerih je moč občudovati elemente stare kmečke arhitekture, po vaseh pa je še prepoznati panonski način gradnje hiš in gospodarskih poslopij. Na Bukovnici so arheološka najdbišča iz bakrene dobe. Iz rimskih časov je ostalo več dobro ohranjenih antičnih gomil.

Jedro turistične ponudbe predstavlja ponudba term v Moravskih Toplicah. Edinstvena zdravilna termomineralna voda služi predvsem za zdravljenje revmatskih obolenj, obolenj po poškodbah ter kožnih boleznih.

Za razvoj in promocijo turistične ponudbe občine skrbi Turistično-informativni center Moravske Toplice. Združuje in posreduje informacije o dodatni turistični ponudbi občine: prenočiščih v zasebnih sobah, turističnih kmetijah, gostiščih, dobrih gostilnah, vinotočih, kolesarskih stezah, peš poteh, lovu in ribolovu ter izletih.

Pravna podlaga

Občinski program varnosti Občine Moravske Toplice je temeljni strateški dokument, v katerem so opredeljena izhodišča za zagotavljanje varnega in kvalitetnega življenja prebivalcev občine. Namen programa varnosti Občine Moravske Toplice je določiti enotne kriterije za zagotavljanje javne varnosti v Občini Moravske Toplice in opredeliti ukrepe, ki zagotavljajo javno varnost na območju občine. Pojem javna varnost lahko opredelimo kot dobrino, ki jo lahko pridobivamo in uživamo na družbeno organiziran način, ki mora biti v določeni količini na razpolago vsem članom družbe in ima to posebno značilnost, da se zagotavlja vedno le na javnopraven in na državo naslonjen način. Lahko jo zagotavljamo samo in izključno prek države. Pomeni tudi stanje, v katerem so izključeni materialni protipravni akti, s katerimi se rušijo ali ogrožajo temeljne svoboščine in pravice občanov, osnovni elementi družbene ureditve ali druge zaščitene vrednote.

Namen programa je tudi načrtno zagotavljati kvaliteto javnega prostora v Občini Moravske Toplice. Kvaliteten javni prostor pomeni predvsem zadovoljstvo občanov z okoljem, kjer živijo in delajo, ter z okoljem, kjer se šolajo in igrajo njihovi otroci. Kvaliteten javni prostor tudi pomeni zadovoljivo stopnjo javne varnosti in javnega reda; to pa konkretno pomeni, da so občinske ceste, ulice, parki in drugi odprti prostori čisti, varni in urejeni.

Program predstavlja pomemben in izhodiščni dokument za področje delovanja občinske redarske službe. V njem so opredeljena izhodišča za zagotavljanje varnosti v občini, cilji in ukrepi za zagotovitev teh ciljev ter konkretni nosilci oziroma odgovorne službe za doseg želenih ciljev. V dokumentu so opredeljene tudi zakonske osnove za vzpostavitev in delo redarske službe ter za sodelovanje s policijo pri zagotavljanju javne varnosti ter javnega reda in mira.

Namen programa je tudi vzpostaviti partnerski odnos med policijo in občinskim redarstvom pri zagotavljanju javne varnosti v lokalni skupnosti oziroma pri izvajanju vseh pristojnosti občinskih redarjev, ki so opredeljene v 3. členu Zakona o občinskem redarstvu.

Občinski program varnosti Občine Moravske Toplice obsega 6 ciljev, ki na celovit način urejajo oziroma zagotavljajo kvaliteto varnosti v občini. Program varnosti Občine Moravske Toplice je zasnovan razvojno in ima naravo priporočil in programskih smernic, ki se bodo lahko realizirala skozi letne programe dela občinskih redarjev oziroma medobčinske redarske službe in razpoložljivih finančnih sredstev, ki jih občina namenja za to področje dela.

Pravna podlaga za program so: Zakon o občinskem redarstvu (ZORed), Zakon o varstvu javnega reda in miru (ZJRM), Zakon o varnosti cestnega prometa (ZVCP-1), Zakon o prekrških (ZP-1), Zakon o lokalni samoupravi (ZLS) in občinski odloki. Program je zasnovan v skladu z navedenimi pravnimi predpisi.

Razvoj redarstva v Sloveniji

Leto 1849 je pomenilo nov preboj za lokalno samoupravo v tedanji Kraljevini Avstriji, ko je dunajska vlada izdala zakon, ki je urejal delovanje občin. V svojem bistvu je urejal vrsto nalog, vendar je za naše proučevanje pomembno, da je določal tudi, da je občina odgovorna za varnost na svojem območju. Iz tega zakona se je razvijala krajevna policija, za katero je avstrijski notranji minister leta 1850 določil, da občine same določajo oborožitev pripadnikov krajevne policije, njihova uniforma pa ni smela biti enaka uniformam redne vojske, orožništva ali vojaški policijski straži. O njihovi uniformi, številu, oborožitvi pa so občine morale poročati občinskim glavarstvom, ta pa poveljnikom orožniških polkov, ki so delovali na določenih okoliših.

Kranjska je v letu 1866 dobila pravila, ki so določala občinski in volilni red. Ta pravila so leta 1866 naštel 13 izvernih nalog občin in na prvem mestu je bilo zapisano, da »skrbi, da sta človek in lastnina brez nevarnosti«. Država si je pridržala pravico, da sme iz višjih razlogov prenesti opravila krajevnega redarstva z občine na državo.

Občine na Slovenskem so največjo pozornost namenile varnosti v kmetijstvu in na cestah. Dežele so dobile pravice, da s svojimi predpisi urejajo varnost na nekaterih področjih, predvsem kmetijstvu, gozdarstvu, rudarstvu, lovu, ribištvu in vodnem gospodarstvu.

Za takratne občinske stražnike so veljala nekatera načela, med njimi, da stražno osebje potrdi in zapriseže okrajno glavarstvo, da imajo pravice in dolžnosti javne straže, če so v uniformi ali vsaj nosijo vidno znamenje, njihovo pričanje je v kazenskih zadevah enakovredno izpovedi državnih stražnikov, itd.

Občinski stražnik je smel osebo prijati v dveh primerih, in sicer, če jo je zaloti pri kaznivem dejanju v njegovi pristojnosti, a mu je bila nepoznana, ni imela prebivališča v stražnikovem okolišu, mu je ugovarjala, ga zmerjala ali se mu upirala, ali pa je zagrešila veliko škodo oziroma posebno hudobijo, če je stražnik sumil, da je neznana oseba storila ali bi lahko storila kaznivo dejanje iz njegove pristojnosti. Občinski stražnik je moral osebo takoj oziroma najpozneje v 48 urah predati pristojnemu »oblastvu«. Če mu je pobegnila, jo je smel loviti tudi zunaj svojega nadzornega okoliša.

Kasneje, od leta 1875, je bil v veljavi poseben zakon, ki je opredeljeval varovanje poljščin. Tako so občine imele svoje poljske čuvaje, ki so naloge lahko opravljali za več občin hkrati, lahko pa je občina imela tudi več čuvajev, odvisno pa je bilo od njene finančne zmožnosti.

Spomladi leta 1887 je Vojvodina Kranjska sprejela svoj posebni zakon, ki je urejal znamenja čuvajev. Tako znamenje je moral po zaprisegi nositi vsak čuvaj v poljedelstvu, gozdarstvu, lovstvu, ribištvu ali vodnem gospodarstvu. Določilo ga je deželno »oblastvo«. To je bil podolgovat obel ščit iz medenine ali rumenega kositra, ki je bil 10 centimetrov visok in 8 centimetrov širok. Sredi ščita je bil orel iz deželnega grba Kranjske, na desni strani napis »Offentliche Wache«, na levi pa »Javna straža«. Črke so bile velike 1 centimeter, črne barve, enake barve je bil tudi orel. Znak je bilo treba nositi na levi strani prsi.

Naslednje področje urejanja občin je bil cestni promet in delitev cest, ki je pomenila tudi pristojnosti za njihovo skrb in nadzorstvo, in tako je Vojvodina Kranjska leta 1874 sprejela predpise, ki so vsebovali vsa pravila prometa in kazni za kršitve.

Na Slovenskem so imela štiri mesta Ljubljana, Maribor, Celje in Ptuj status tako imenovanih statutarnih mest in so imela pravico in dolžnost do posebnega statusa svoje varnostne sile.

V Ljubljani, ki je bila deželna prestolnica, so svojo zakonsko podlago za tovrstno urejanje dobili poleti 1850, tudi s potrditvijo cesarja. Med naloge je sodila tudi skrb za krajevno policijo, ki pa ni zagotavljala javne varnosti, saj je ta naloga pripadala policijski direkciji, ki je v Ljubljani obstajala od konca 18. stoletja dalje in bila podrejena državnim oblastem, mestna občina pa jo je v določenem delu financirala. Leta 1866 je bila policijska direkcija ukinjena, del njenih nalog je prešel na deželno vlado, del pa na mesto.

Ljubljana je vzpostavila svojo mestno varnostno stražo. Od leta 1898 je policijske zadeve v Ljubljani vodil policijski urad pri magistratu, ki je štel 9 oseb. Mestna straža

mu je bila podrejena in je štela 51 mož, in sicer 2 vodji, 10 nad stražnikov, 20 stražnikov in 18 pomožnih stražnikov ter 1 detektiva. Dunaj je ocenil, da je straža ob protinemških demonstracijah jeseni 1908 v Ljubljani ukrepala preveč blago in neodločno, zato je začel s pripravami na podržavljanje te policije. Do tega je prišlo leta 1913, ko je v Ljubljani začela ponovno delovati policijska direkcija, ki so ji rekli ravnateljstvo. Namesto mestnih stražnikov so odslej za javno varnost skrbeli stražniki.

Leta 1866 so tudi druga statutarna mesta, in sicer Maribor, Celje in Ptuj, vzpostavila svojo mestno stražo skladno s svojimi potrebami in zmožnostmi.

Med prvo svetovno vojno so bile organizirane tako imenovane občinske straže, ki so predvsem pazile na sumljive osebe, tujce, varovale mostove na deželnih cestah, pomembne vodovode, pošne, telefonske, telegrafske in železniške naprave.

V času Kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev (SHS) in Kraljevine Jugoslavije so v začetku veljali predpisi iz cesarskih časov. Razdrobljenost policijskih sil je motila oblasti v Beogradu, hkrati pa je vplivala tudi na slabo učinkovitost teh sil. Kralj je zato leta 1928 določil pravila, ki so veljala za občinske stražnike. Hkrati pa je potekala še reorganizacija policije, ki je pomenila ustanovitev predstojništev mestne policije v Mariboru in Celju, kasneje pa še v Kranju, na Ptujju pa je straža v ostala pristojnosti policije.

Leta 1933, skoraj 15 let po nastanku Kraljevine SHS, so poenotili ureditev občin. Določeno je bilo, da občina opravlja naloge krajevne policije, če jih ne opravlja država. Pojem krajevna policija je obsegal sedem področij in na prvem mestu je bila navedena skrb za javno, osebno in imovinsko varnost, moralo, red in mir v občini. Če kaznovanje teh prekrškov ni sodilo v pristojnost drugih »oblastev«, je to nalogo prevzela občina.

Že takrat sta v Ljubljani delovali dve zasebni čuvajski podjetji, v Mariboru pa eno.

Po drugi svetovni vojni, ko je prišlo do revolucionarnega prevzema oblasti, so se občine preoblikovale v ljudske odbore, krajevni ljudski odbor pa je imel tudi nalogo, da skrbi za javni red in mir in je za ta namen vodil pomožno milico. Med njihovimi nalogami, ki so bile na las podobne nalogam bivših stražnikov, čuvajev, redarjev, je bila na prvem mestu varstvo javnega reda in miru, osebna varnost ter premoženjska varnost.

Pomožna (ljudska) milica je bila neuspeh poskus, ki verjetno ni uspel tudi zaradi kadrovske in prostorske težave poklicne (ljudske) milice. Vsekakor pa je na neuspeh pomožne (ljudske) milice vplivala tudi zakonodaja, ki je pristojnosti, še boljše dolžnosti, poklicne (ljudske) milice vse bolj vezala na krajevni občinski ljudski odbor, med drugim tudi, da postaja ljudske milice zavaruje administrativno izvršitev njegovih sklepov in odločb, da mora na ukaz predsednika občinskega ljudskega odbora opravljati določene naloge.

Izjemna moč krajevnih odborov oziroma skupščin se je kazala v tem da so v soglasju z republiškim sekretarjem za notranje zadeve ustanavljali in odpravljali postaje oziroma oddelke milice, imenovali vodstvene starešine enot, komandir postaje milice

v občini je bil za svoje delo in delo enote odgovoren občinski skupščini in njenemu svetu za notranje zadeve.

Kasneje je zakonodaja prinesla nekaj sprememb, povečala se je moč in vpliv republiškega sekretarja za notranje zadeve.

V okviru družbene samozaščite in splošnega ljudskega odpora je bila 1976. leta vzpostavljena narodna zaščita, ki je v krajevnih skupnostih in delovnih organizacijah skrbela za varovanje pogojev dela, družbeno lastnino in objekte skupnega pomena, za varovanje reda in zagotavljanje varnega in mirnega življenja.

Leta 1980 so občine dobile zakonsko možnost, da občinska skupščina ustanovi organ za nadzor nad izvajanjem predpisov o javnem redu in miru, parkiranju motornih vozil in komunalni urejenosti. Pravice, dolžnosti in obveznosti teh delavcev je lahko določil odlok občinske skupščine, hkrati pa je bila občinski skupščini podeljena pravica, da postaji milice s splošnim delovnim področjem daje smernice in napotke za opravljanje njenih nalog, pomembnih za varnost v občini.

Leta 1991 pa je prišlo do razpada Socialistične federativne republike Jugoslavije (SFRJ) in do ustanovitve neodvisne države Republike Slovenije, ki je s svojo zakonodajo in razvojem policije in občinskih redarstev prišla do stopnje razvoja, kot smo ji priča. Občinska redarstva vse bolj pridobivajo na svoji veljavi tako med prebivalstvom, kot tudi na zakonski podlagi z Zakonom o varnosti cestnega prometa (2004), Zakonom o prekrških (2003), Zakonom o varstvu javnega reda in mira (2006) ter Zakonom o občinskem redarstvu (2006).

Primerjalno pravni pregled redarstva

Ob mednarodni pravni primerjalni analizi je opaziti temeljno značilnost, ki se nanaša na prisotnost ali odsotnost vpliva lokalnih skupnosti na zagotavljanje varnosti. Določen vpliv v obliki sodelovanja v različnih posvetovalnih telesih policije obstaja v zelo veliko državah, pristojnost organiziranja institucionaliziranih lokalnih instrumentov zagotavljanja varnosti pa imajo pretežno lokalne skupnosti v decentraliziranih državah (npr. Franciji, Italiji), medtem ko v federalnih državah (Nemčija, Avstrija) lokalna skupnost praviloma ne organizira lastnih varnostnih služb. Tradicionalno pomembno vlogo pa imajo lokalne varnostne službe v državah tako imenovanih anglosaksonskih državah, zlasti Združenem kraljestvu Velike Britanije in Združenih državah Amerike. Tudi v slovenskem policijsko-varnostnem izročilu so bile v različnih zgodovinskih obdobjih uveljavljene določene oblike lokalnih varnostnih organov in služb. Začenši z lokalnimi policijsko-varnostnimi organi slovenskih vinorodnih dežel – določeni so bili z normami slovenskega običajnega prava v 15. in 16. stoletju v znanih zbirkah predpisov Gorske bukve – do mestne policije in občinskih policijskih straž pod prvo slovensko oblastjo po razpadu Avstro-Ogrske monarhije. Tovrstne oblike lokalnih varnostnih služb so se na Slovenskem ohranjale vse do druge svetovne vojne. Ureditvev lokalnih policijsko-varnostnih zadev po drugi svetovni vojni pa se je ohranila do osamosvojitve. Od osamosvojitve pa do sprejetja Zakona o policiji (1998), ki je upravljanje javne varnosti in javnega reda na lokalni ravni prepustil neobveznemu sodelovanju državne policije in bolj kot ne laičnim predstavnikom lokalne skupnosti.

V državah, kjer lokalne varnostne službe sicer niso del varnostne tradicije, se zaradi vedno novih varnostnih izzivov ukvarjajo s temi vprašanji. Deželna policija v Nemčiji je v deželni in ne zvezni pristojnosti, vendar je glede na status nemških dežel še vedno državna policija. Zaradi zavedanja o pomembnosti vloge lokalnih skupnosti pri zagotavljanju varnosti prebivalcev poskusno uvajajo »prostovoljne policiste«, njihovo področje dela pa je predvsem prisotnost, opazovanje in poročanje, prevencija pred kaznivimi dejanji, nadzor cestnega prometa, varovanje poslopij in javnih površin ter raziskovanje prekrškov. Nizozemska ne pozna lokalne policije, njena ureditev pa je zelo podobna slovenski. Lokalni redarji so odgovorni za nadzor mirujočega prometa, šolajo pa se pri policiji.

Avstrija sicer ne pozna lokalne policije, vendar ima urejeno lokalno varnostno oblast, ki je pristojna za javne varnostne zadeve na ravni okraja oziroma občine. Lokalnim nadrejena varnostna oblast države si vedno pridržuje pravico odločanja, če presodi, da teža posameznih postopkov presega okvire lokalne oblasti in morajo biti za to pod njeno pristojnostjo. Okrajne varnostne službe so urejene v okrajnih zakonih. Namen zveznega policijskega prava je namreč drugačen od namena okrajnega policijskega prava. Policijske dejavnosti v okrajih so usmerjene bolj v upravno policijske naloge, medtem ko je na zvezni ravni usmeritev bolj v varnostno-policijske dejavnosti. Vendar se tudi v okviru upravno-policijske dejavnosti v okrajih ukvarjajo z varnostno problematiko. Okrajno pravo se glede varnostne problematike ukvarja predvsem z vprašanji družbeno nezaželenega vedenja, kot na primer prepoved povzročanja hrupa, prepoved javnega žaljivega vedenja, prepoved prekrškov zoper čast in dobro ime, prepoved beračenja na javnih mestih, prepoved prostitucije izven dovoljenih krajev, prepoved posedovanja nevarnih živali itd.

Občina lahko pod tem pogojem doda še svoje omejitve, v kolikor lokalne razmere na terenu zahtevajo posebno obravnavanje, na primer prepoved povzročanja hrupa, ki velja samo za določen čas ali območje. V primerih, ko se pojavi nevarna situacija, ki je tipična za neko občino in kot takšna ni urejena v zveznih ali okrajnih zakonih, je pristojnost nad ureditvijo le-te v rokah občine, lahko pa tudi okraja, npr. prepoved kopanja v gramoznih jamah. V izjemnih situacijah (razlog nujnosti) lahko takšen predpis sprejme župan, vendar ga mora občinska oblast potrditi, takoj ko je to mogoče. Kršitev prepovedi se obravnava kot upravni prekršek, kazen pa je določena v lokalnih oziroma okrajnih pravnih dokumentih. Nadzor in spoštovanje teh določil ureja in revidira občinska/okrajna varnostna oblast.

V **Franciji** je bilo področje lokalne policije v Franciji spremenjeno in drugače urejeno s spremembami zakonodaje v letu 1999 ter s sprejemom mnogih podzakonskih predpisov. Na podlagi spremenjene zakonodaje je župan pristojen izvajati potrebne ukrepe na področju javnega reda, varnosti in javne higiene v občinah. Pod administrativnim nadzorstvom predstavnika države v departmaju je župan pristojen za mestno in podeželsko policijo. Izjema je Pariz, ki je edino mesto, kjer župan nima pristojnosti mestne policije, te pristojnosti pa izvaja prefekt.

Zakonodaja, ki ureja pristojnosti lokalne skupnosti, podrobno našteva pristojnosti mestne policije, mestna policija pa ima na posameznem področju lahko še druge pristojnosti. Med prisilnimi sredstvi, ki jih lahko uporablja mestna policija, je tudi nošenje orožja, kamor uvrščajo strelno orožje in plinski razpršilec.

V **Italiji** ima lokalna policija dolgoletno tradicijo, saj njeni začetki segajo v sredino 18. stoletja. Zakonska podlaga za ustanavljanje lokalne policije sega v leto 1986. Mestna policija je organizirana v obliki policijske strukture na ravni občine in le redko za potrebe več občin. Je organ lokalne skupnosti in sodi v pristojnost krajevnih oblasti. Predstavlja vmesni člen med lokalnimi oblastmi, prebivalci in državnimi oblastmi.

V mestni policiji velja določena hierarhija v nazivih, pri dodeljenih pooblastilih in na področju dela. To pomeni, da vsi pripadniki enote ne opravljajo enakih del, saj se naloge dodeljujejo skladno z lokalnimi in državnimi predpisi in so prilagojene lokalnim interesom. Naloge lokalne policije se delijo v dve večji skupini, in sicer institucionalne naloge in upravne oziroma administrativne naloge.

Kandidat za mestnega policista mora končati za to predvidene izobraževalne programe, ki zajemajo šestmesečni tečaj in dve leti preizkusnega dela. Ker na območju občine opravljajo vse funkcije policije (ustavljajo vozila, obravnavajo vse vrste prometnih nesreč, preprečujejo in ugotavljajo vse kršitve), imajo enaka pooblastila kot vse druge državne policije v Italiji. Mestne policije v Italiji so ponekod oborožene, vendar je to odvisno od lokalnih oblasti. Če je mestna policija oborožena, orožja nimajo vsi pripadniki mestne policije, temveč le tisti, ki od prefekta dobijo naziv uslužbenca javne varnosti. Mestni policisti lahko nosijo orožje le v službi, hranijo pa ga v enotah.

V **Veliki Britaniji** uniformirana neoborožena in oborožena policija tesno sodeluje z lokalnimi oblastmi in skupnostjo. Sodelovanje temelji na ugotovitvi, da se policija sama ne more uspešno boriti proti neredu in kriminalu. Lokalne oblasti, privatni sektor in drugi morajo sodelovati s policijo, da razvijajo in izvajajo strategije na področju zmanjševanja kriminala. Da bi dosegli te cilje, je reforma policijskega sistema v letu 2000 omogočila izvajanje nekaterih policijskih pooblastil »civilnim osebam«. Policija v te namene lahko usposobi državljane, ki nato v skladu z navodili in pod nadzorom policije prevzamejo in izvajajo specifične naloge. Policijski načelniki lahko imenujejo pomožno osebje, da štiri vrste nalog: zaščita skupnosti, preiskovanje, pridržanje in spremljanje. Stražniki lahko kaznujejo prekrške s področja asocialnega obnašanja (kršitve javnega reda). Kršitelje lahko legitimirajo, in če sumijo, da so podatki lažni, lahko kršitelja zadržijo do 30 minut, odvisno od prihoda policije. Stražnik lahko pri tem uporabi sprejemljiva sredstva, da izvede pridržanje. Med drugim lahko stražnik za dosego ciljev zaseže alkohol in tobачne izdelke ali celo vozilo. Stražniki lahko sodelujejo pri izvajanju policijskih kordonov, vendar jih ne morejo izvajati samostojno.

Lokalne oblasti lahko zaposlijo ulične oz. parkovne nadzornike. Za izvajanje nekaterih nalog s področja javnega reda jih pooblasti policijski načelnik, policija pa skrbi za sistem njihovega usposabljanja. Pooblaščen osebe lahko izrekajo fiksno določene kazni za prekrške, kot so kolesarjenje po peš poteh ali če psi onesnažujejo okolico. Glede legitimiranja oseb pa imajo enaka pooblastila kot stražniki, vendar brez pravice pridržanja.

2. OCENA OGROŽENOSTI IN VARNOSTNIH TVEGANJ KOT STROKOVNA PODLAGA PROGRAMA

UPORABLJENE METODE, POTREBNE ZA IZDELAVO OCENE OGROŽENOSTI

Za posnetek stanja varnostnih razmer na območju Občine Moravske Toplice ter oceno ogroženosti in varnostnih tveganj so bili zbrani ustrezni podatki od Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Občine Moravske Toplice in drugih organov in služb Občine Moravske Toplice ter Policijske postaje Murska Sobota. Veliko podatkov je bilo pridobljenih iz drugih uradnih javnih evidenc, ki so bile dostopne.

Opravljen je bil operativni pregled posameznih območij, cest, trgov, parkirnih mest, javnih poti, rekreacijskih površin ter drugih javnih prostorov, kjer je varnostna problematika večja oziroma kjer je pričakovati, da bo prisotna večja ogroženost varnosti in varnostnih tveganj.

Opravljen je bil ogled nekaterih zgradb in objektov naravne in kulturne dediščine, športnih objektov in drugih prireditvenih prostorov, kjer bi lahko prišlo do ogrožanja javnih shodov in javnih prireditev.

V okviru priprave občinskega programa varnosti je bil opravljen informativni pregled organiziranosti in delovanja tistih organov in služb znotraj občine, ki so delovno povezani z redarji, in tistih organov ter služb, ki so v okviru svojih pristojnosti odgovorni tudi za varnost oziroma posamezna varnostna področja.

Z namenom priprave kvalitetnega, vsebinsko bogatega in uporabnega programa varnosti so bili pregledani zakonski in drugi predpisi ter dokumenti in drugo gradivo, ki se nanašajo na zagotavljanje ugodnih varnostnih razmer v Občini Moravske Toplice.

a) Ocena stanja varnosti

• Ogroženost od naravnih nesreč

Ocena ogroženosti občine Moravske Toplice je bila pripravljena in izdelana na podlagi raziskav, študij in strokovnih podlag, ki se nanašajo na podnebne, geografske, hidrološke, geološke, seizmološke, ekološke, prostorske, geografske, prometne, demografske, kulturne in druge značilnosti ogroženega območja.

Pri izdelavi ocene ogroženosti je bilo pri obravnavanju posameznih virov možnih vzrokov nastanka nesreč ter njihove verjetnosti pojavljanja, poteku in možnem obsegu ter posledicah posameznih nesreč upoštevano tudi dosedanje stanje na tem področju oz. frekvenca in stopnja pojavljanja posamezne vrste nesreč in uspehi pri njihovem preprečevanju in odpravljanju.

Ocena ogroženosti od naravnih in drugih nesreč v Občini Moravske Toplice je bila izdelana 3.3.2006 v skladu z določili Zakona o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami (Ur. list RS, št. 64/94), v skladu z določili Navodila o pripravi ocen

ogroženosti (Ur. list RS, števil. 39/95) ter v skladu z določili Uredbe o izdelavi načrtov zaščite in reševanja (Ur. list RS št. 3/2002).

Na podlagi tega se izdelujejo načrti za tiste nesreče, ki predstavljajo največjo ogroženost. To so poplave, požar, potres in jedrska nesreča.

Ocena požarne ogroženosti je podrobno izdelana in sprejeta s strani župana 25.11.2008. Načrt zaščite in reševanja ob požaru je v izdelavi in bo sprejet predvidoma v mesecu marcu 2009. Načrt zaščite in reševanja ob potresu je izdelan in sprejet s strani župana 11.12.2008, prav tako tudi načrt zaščite in reševanja ob jedrski nesreči, ki je bil sprejet 25.11.2008. Načrt zaščite in reševanja ob poplavah je izdelan, sprejet pa bo v prvem polletju tega leta.

Ocene so izdelane na podlagi republiških in regijskih ocen ogroženosti, strokovnih študijah pristojnih zavodov in inštitutov oziroma usmeritev ob upoštevanju lokalnih dejavnikov, izkustvenih norm in dosedanjih izkušenj pri preprečevanju in odpravljanju posledic nesreč.

- **Ogroženost cestnega prometa**

V letu 2008 (2007) se je na cestah na območju občine Moravske Toplice pripetilo 41 (81) prometnih nesreč, v katerih je bilo udeleženih 77 (135) oseb.

Na območju občine Moravske Toplice je policija v letu 2008 obravnavala 1 prometno nesrečo s smrtnim izidom, v kateri je umrla 1 oseba, medtem ko v letu 2007 ni bilo prometne nesreče s smrtnim izidom. V letu 2008 se je pripetilo 15 (31) prometnih nesreč s telesnimi poškodbami in 25 (50) prometnih nesreč z materialno škodo. V prometnih nesrečah sta bili 2 (6) osebi hudo telesno poškodovani, 18 (40) pa je bilo lahko telesno poškodovanih.

Policisti so na območju občine M. Toplice v letu 2008 obravnavali 458 (571) kršitev cestno prometnih predpisov. Zaradi ugotovljenih kršitev so izdali 413 (521) plačilnih nalogov, podali 39 (49) obdolžilnih predlogov na pristojno sodišče in izvedli 6 (1) hitrih postopkov z izdajo odločbe o prekršku.

- **Ogroženost javnega reda in miru**

Na območju občine Moravske Toplice so policisti v letu 2008 (2007) obravnavali 107 (119) kršitev predpisov, ki urejajo javni red in mir ter splošno varnost ljudi in premoženja. Od tega so obravnavali 100 (112) kršitev Zakona o varstvu javnega reda in miru, 1 (2) kršitev Zakona o zaščiti živali, 0 (2) kršitev Zakona o javnih zbiranjih, 2 (0) kršitvi Zakona o policiji, 1 (0) kršitev po Zakonu o proizvodnji in prometu s prepovedanimi drogami, 3 (2) kršitve po Zakonu o zaščiti živali in 1 (1) kršitev po zakonu o osebnem imenu. V letu 2007 pa so policisti obravnavali tudi 1 kršitev Zakona o osebni izkaznici in 1 kršitev Zakona o prijavi prebivališča.

Kot najpogostejše kršitve predpisov, ki urejajo javni red in mir so kršitve Zakona o varstvu javnega reda in miru, znotraj katerih je beležiti največ kršitev v zasebnih

prostorih v okviru družine 56 (48), nato v gostinskih lokalih 21 (29) in nato na javnih krajih, kot so ceste, trgi 16 (26) V teh kršitvah gre za pretepanje med osebami, ogrožanje varnosti in tudi nespodobno vedenje.

Po času je največ kršitev obravnavanih med 18:00 uro in 18:59 uro, ko so obravnavali 24 (18) kršitev, med 20:00 uro in 21:59 uro 22 (11) kršitev in med 02:00 uro in 03:59 uro 13 (12) kršitev. Najmanj kršitev so policisti obravnavali med 04:00 uro in 06:00 uro.

Glede na starost kršiteljev je največ kršiteljev starih med 44 in 54 letom, ki so bili udeleženi v 46 (23) kršitvah, sledijo pa kršitelji stari med 34 in 44 letom, ki so bili udeleženi v 13 (26) in kršitelji stari med 24 in 34 letom, ki so bili udeleženi v 12 (31) kršitvah.

Največ kršitev so policisti obravnavali med vikendi in sicer v soboto 26 (33) kršitev, v petek pa 9 (29) kršitev, v nedeljo 17 (17) kršitev. Zanimiva pa je tudi sredo, ko je bilo obravnavanih 17 (13) kršitev.

- **Ogroženost od kriminalnih pojavov – kriminalna ogroženost**

V letu 2008 (2007) je bilo na območju občine Moravske Toplice zaznanih 146 (103) kaznivih dejanj, od katerih je policija podala 107 (64) kazenskih ovadb na Okrožno državno tožilstvo, ter za 39 (39) kaznivih dejanj poročilo na ODT. Od navedenih kaznivih dejanj je policiji uspelo preiskati 88 (38) kaznivih dejanj ter s tem doseči 66,67% preiskanost v letu 2008.

Največ je bilo zaznanih in obravnavanih kaznivih dejanj premoženjske kriminalitete in sicer 65 (60), od katerih je bilo preiskanih 22 (17) kaznivih dejanj. Preiskanost kaznivih dejanj premoženjske kriminalitete pa je znašala 33,85 v letu 2008. Znotraj kaznivih dejanj premoženjskih deliktov pa so bila poleg tatvin, ki so jih obravnavali 31 (31) ter velikih tatvin – vlomov 22 (13), številčno zastopana še kazniva dejanja poškodovanja tuje stvari, katere so obravnavali 3 (7), goljufije 5 (7) in zatajitve 2 (2).

V okvir splošne kriminalitete je bilo v letu 2008 zaznanih in obravnavanih 143 kaznivih dejanj. Prav tako so bila obravnavana 3 kazniva dejanja s področja gospodarske kriminalitete in sicer in sicer 2 kaznivi dejanji poslovne goljufije in 1 kaznivo dejanje davčne zatajitve. Preiskanost vseh obravnavanih kaznivih dejanj je v letu 2008 znašala 66,67 %.

V notranji strukturi kaznivih dejanj splošne kriminalitete prevladujejo kazniva dejanja zoper premoženje. Omenjenih kaznivih dejanj so obravnavali kar v 143 primerih. Znotraj kaznivih dejanj premoženjskih deliktov pa so bila poleg tatvin, velikih tatvin – vlomov, goljufij, zatajitve, odvzemov motornega vozila, obravnavana še kazniva dejanja poškodovanja tuje stvari.

Premoženjska kriminaliteta je najštevilčnejša in odločilno vpliva na preiskanost celotne kriminalitete. Število premoženjskih kaznivih dejanj nekoliko pada. Klasična premoženjska kriminaliteta v obliki tatvin, vlomov in poškodovanj tuje stvari, je poleg nasilnih kaznivih dejanj, najbolj številčna oblika kriminalitete, ki pomembno vpliva na

občutek varnosti občanov. Od vseh zaznanih in obravnavanih kaznivih dejanj je bilo v letu 2008 obravnavanih 5 (7) poskusov kaznivih dejanj, dočim so bila vsa ostala kazniva dejanja dokončana.

- **Ogroženost javnih zgradb in objektov naravne in kulturne dediščine**

Na območju občine Moravske Toplice imajo javne stavbe, med katere sodijo zgradba občine v Moravskih Toplicah, pošte, banka, osnovne šole v Fokovcih, Prosenjakovcih in Bogojini, vrtci, cerkve v M. Toplicah, Bogojini, Selu, v Martjancih in ostali sakralni objekti po celotni občini ter ostale stavbe, ki spadajo pod javni sektor, varovanja urejeno v okviru njihovih internih predpisov. Najbolj je varnostno obremenjeno območje kompleksa Terme 3000 in Sončnega parka Vivat v Moravskih Toplicah, kjer je predvsem v času letne sezone večje število gostov.

- **Ogroženost na javnih shodih in prireditvah**

Z vidika javne varnosti predstavljajo veliko varnostno tveganje tudi javna zbiranja. Na območju občine Moravske Toplice čez celotno leto poteka veliko javnih prireditev izmed katerih posebej izstopajo prireditve v sklopu zdraviliškega turizma, ter različnih sejmov ob vaških praznikih »proščenja«, kjer se zbere tudi več kot 1000 ljudi, Maraton Ajda, Moravska noč, idr. Na teh prireditvah večjih množičnih kršitev ni bilo. Na območju občine Moravske Toplice je potrebno izpostaviti tudi tekme v nogometu in hokeju na travi.

- **Ogroženost okolja**

Na območju občine so prisotne tudi kršitve v zvezi prepovedi vožnje z vozili v naravnem okolju. Med kršitelji so predvsem vozniki kros motorjev in koles z motorjem in kolesi po gozdovih v Fokovcih in Selu, ki s tem prekomerno obremenjujejo in uničujejo okolje, saj vozijo tudi po površinah, ki niso namenjene cestnemu prometu.

a) Obvladovanje varnostnih tveganj – prognoza:

- **Varnostna tveganja na področju varnosti v cestnem prometu**

Za obvladovanje varnostnih tveganj na tem področju so policisti pristopili predvsem k izvajanju ukrepov za umiranje prometa in k poostrenim nadzorom. Konstantno izvajajo meritve hitrosti na kritičnih odsekih in najbolj obremenjenih ter varnostno problematičnih mestih. Prav tako z večjo prisotnostjo in vidnostjo tudi zmanjšujejo hitrost vozil in posledično s tem tudi preprečujejo možnosti za povzročitev prometnih nesreč, saj so vozniki bolj pozorni na dogajanje na cesti. Zoper kršitelje dosledno ukrepajo za kršitve, ki so najpogostejši vzroki za prometne nesreče.

V občini Moravske Toplice je tekom poletja zelo razširjeno kolesarjenje in je regionalna cesta skozi naselje in tudi druge lokalne ceste zelo obremenjen s kolesarji iz Slovenije in iz sosednjih držav.

- **Varnostna tveganja na področju zagotavljanja javnega reda in miru**

V občini Moravske Toplice s področja javnega reda in miru ni varnostno problematičnih območij, razen nekaterih gostinskih lokalov, ki prekoračujejo svoj obratovalni čas in okolica športnih ter turističnih objektov. Tu je zaradi velikega števila ljudi, predvsem turistov, večja verjetnost pojavov hrupa ter vandalizma.

- **Varnostna tveganja na področju varnosti občinskih javnih poti ter rekreacijskih in drugih površin**

Za občino Moravske Toplice je značilno, da se precej obiskovalcev - turistov giba po širšem območju občine (kolesari, nordijska hoja, sprehodi po obronkih ...) ali igra golf ali pa si nabira moči na bližnji trim stezi, kjer se predvsem v nočnem času zbirajo uživalci prepovedanih drog.

- **Varnostna tveganja na področju preprečevanja kriminalnih dejanj**

Na varnostno situacijo s področja kriminalitete pomembno vplivajo kazniva dejanja storjena na območju termalnih kompleksov oz. kopališč. Policisti predvsem pa vodja policijskega okoliša na omenjenih kritičnih lokacijah tudi načrtno izvaja kontrole oz. nadzore poleg tega pa izvaja preventivne oblike osveščanja ljudi glede samozaščitnega ravnanja pred tovrstnimi kaznivimi dejanji.

- **Varnostna tveganja na področju zagotavljanja varnosti javnega premoženja ter naravne in kulturne dediščine**

Ogroženost kulturnih, zgodovinskih, državnih ali občinskih zgradb ali spomenikov izvira predvsem iz vandalizma in objestnosti ter tudi zaradi premoženjskih kaznivih dejanj (tatvine z oz. iz objektov, še posebej sakralnih objektov kot so cerkve, kapele ipd). Dostop do večine spomenikov oz. sakralnih objektov (pa tudi križev in kapelic) je enostaven, saj niso zaščiteni z ograjami ali drugimi fizičnimi ovirami.

- **Varnostna tveganja na področju javnih shodov in prireditev**

Z vidika javne varnosti večjo obremenitev in varnostna tveganja predstavljajo tudi organizacije javnih zbiranj. Med večja javna zbiranja na območju občine Moravske Toplice sodi tako imenovana moravska noč, kjer se zbere večje število obiskovalcev.

Kljub temu, da se na območju občine Moravske Toplice organizira večje število javnih prireditev, doslej večjih kršitev javnega reda in miru ni bilo.

3. NAMEN VZPOSTAVITVE MEDOBČINSKEGA REDARSTVA PO ZAKONU O OBČINSKEM REDARSTVU

Namen vzpostavitve redarstva po Zakonu o občinskem redarstvu je določiti enotne kriterije za zagotavljanje javne varnosti v občini Moravske Toplice in opredeliti ukrepe, ki zagotavljajo javno varnost na območju občine ter načrtno zagotavljati kvaliteto javnega prostora v občini.

Namen vzpostavitve redarstva je zagotavljanje javne varnosti v lokalni skupnosti oz. izvajanje vseh pristojnosti občinskih redarjev, ki so opredeljene v določbi drugega odstavka 3. člena Zakona o občinskem redarstvu:

- varen in neoviran cestni promet v naseljih,
- varnost cest in okolja v naseljih in na občinskih cestah zunaj naselij,
- varnost na občinskih javnih poteh, rekreacijskih in drugih javnih površinah,
- varnost javnega premoženja, naravne in kulturne dediščine,
- vzdrževanje javnega reda in miru.

Osnovni namen je zagotoviti zadovoljivo stanje javne varnosti oziroma javnega reda in miru v občini. To pomeni, da je potrebno s pravno sistemskimi, organizacijskimi in konkretnimi ukrepi zagotoviti varen, čist in urejen javen prostor v občini. S pomočjo vseh teh ukrepov se bo zagotavljala kvaliteta življenja v občini ter odpravljali posamezni odklonski pojavi v občini.

Delo redarske službe mora biti usmerjeno v kršitve, ki predstavljajo večjo nevarnost za javni interes in imajo škodljive posledice za osebe, premoženje in okolje; redarska služba mora v primeru zaznane kršitve ukrepati sorazmerno, v skladu z naravo kršitve in njenimi posledicami.

4. CILJI DELOVANJA MEDOBČINSKE REDARSKE SLUŽBE

Osnovni cilj programa varnosti Občine Moravske Toplice je zagotoviti zadovoljivo stanje javne varnosti oziroma javnega reda in miru.

Strateški in operativni cilji OPV so:

A) STRATEŠKI CILJ

Dvig kakovosti življenja in dela občanov ter dvig stopnje varnosti javnega prostora v občini Moravske Toplice.

Ta cilj je krovni cilj za zagotavljanje varnosti v občini z medobčinsko redarsko službo. Njegova vsebina izhaja iz nacionalne varnostne politike, iz zakonskih določil, iz nacionalnih programov varnosti in iz splošnih varnostnih potreb slovenskih občin. Gre za dolgoročni cilj dvigovanja stopnje javne varnosti oziroma varnosti prebivalcev v Občini Moravske Toplice.

Aktivnosti in ukrepi za doseganje cilja:

- Upoštevanje pravnih predpisov, ki na nacionalni in lokalni ravni urejajo varnost cestnega prometa, javnega reda in miru ter naravne in kulturne dediščine,
- upoštevanje programskih usmeritev Ministrstva za promet glede varnosti v cestnem prometu, Ministrstva za notranje zadeve in Policije glede varnosti v cestnem prometu, varnosti javnega reda in miru, preprečevanja kriminalnih pojavov ter varovanja ljudi in premoženja,
- izvajanje (spodaj navedenih) operativnih ciljev,
- preprečevanje prekrškov in kaznivih dejanj,
- obvladovanje varnostnih tveganj,
- zmanjševanje posledic (škod in izgub) nastalih zaradi izrednih dogodkov kot so naravne nesreče, prometne nesreče, onesnaževanje okolja, poškodovanje javnih zgradb ter poškodovanje objektov s statusom naravne in kulturne dediščine,
- uvajanje standardov kakovosti varovanja ljudi, premoženja, javnega prostora, javnih zgradb, okolja ter naravne in kulturne dediščine,
- vzpostavitev strokovnega izobraževanja občinskih redarjev, ki bo omogočalo pridobitev potrebnih znanj, spretnosti in kompetenc za profesionalno izvajanje pristojnosti redarskih služb in pooblastil redarjev kot pooblaščenih uradnih oseb.

B) OPERATIVNI CILJI

VARNOST CESTNEGA PROMETA:

Zmanjševanje števila prometnih nesreč in njihovih posledic, zmanjšanje prometnih prekrškov na cestah v naseljih in na občinskih cestah izven naselij, zagotovitev prevoznosti in prehodnosti intervencijskih poti ter povečanje pretočnosti prometa z operativno dinamiko Medobčinske inšpekcije in redarstva in Policijske postaje Murska Sobota.

Varnost v cestnem prometu še vedno ni zadovoljiva. Pred leti postavljeni cilji prometne varnosti se niso v celoti uresničili. Zato se v cestnem prometu še vedno pojavlja preveč varnostnih tveganj, ki jih je treba obvladati s stalnim in profesionalnim policijskim in redarskim nadzorom, z izboljšanjem rednega in investicijskega vzdrževanja cest, s širitvijo parkirnih kapacitet ter z dvigom profesionalnosti policistov in redarjev pri obvladovanju kršiteljev prometnih predpisov in temeljnih vzrokov prometnih nesreč (hitrost, alkohol).

Zastavljen je ambiciozen cilj, da se do leta 2010 v Sloveniji število mrtvih zmanjša za 50 %. Ta cilj je potrebno zasledovati tudi v Občini Moravske Toplice. Pri tem je treba upoštevati dejstvo, da so za stanje prometne varnosti soodgovorni policija, občinsko redarstvo, inšpekcijske službe in drugi. Nujno je potrebno zagotoviti še večje sodelovanje s Svetom za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Občine Moravske Toplice.

Zakon o varnosti cestnega prometa (Ur. l. RS, št. 133/2006, spremembe in dopolnitve 37/2008) v tretjem odstavku 22. člena kot obveznost občine določa tudi sprejem programov s področja varnosti cestnega prometa.

Aktivnosti in ukrepi za doseganje cilja:

- Uporaba ocene prometne ogroženosti in tveganj v cestnem prometu pri izdelavi letnega načrta dela občinskega redarstva za področje varnosti v cestnem prometu,
- sklenitev pisnega protokola o sodelovanju med redarsko službo, policijsko postajo in Svetom za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Občine Moravske Toplice,
- občinski redarji si morajo pridobiti pravno in strokovno znanje za nadzor in urejanje cestnega prometa,
- občinske redarje je treba opremiti z ustreznimi vozili in opremo za nadzor in urejanje prometa na mestnih ulicah, na občinskih cestah in drugih javnih poteh na območju občine,
- v letnem načrtu dela Medobčinske inšpekcije in redarstva se med drugim opredeli tudi naloge v zvezi nadzora prometne signalizacije in opredeli naloge za večjo varnost otrok. Občina Moravske Toplice poskrbi za pregled prometne signalizacije in poda predloge za morebitne spremembe, zlasti z vidika varnosti otrok, pešcev in kolesarjev (vrtci, šole, zdravstveni zavodi, igrišča, stanovanjska naselja),
- občinski redarji morajo dosledno izvajati nadzor nad ustavljenimi in parkiranimi vozili ter ovirami v naselju ter v primeru zaznanih kršitev ustrezno ukrepati.

VARSTVO JAVNEGA REDA IN MIRA:

Obvladovanje javnega prostora s fizično prisotnostjo redarjev na način, ki je v skladu s pravnimi predpisi, oceno varnostnih razmer in varnostno stroko.

Zakon o javnem redu in miru opredeljuje javni red in mir kot stanje, v katerem je zagotovljeno neovirano izvrševanje pravic in dolžnosti po ustavi in zakonih. Namen zakona je zato neposredno uresničevanje pravice ljudi do varnosti in dostojanstva z varovanjem pred dejanji, ki posegajo v telesno in duševno celovitost posameznika, ovirajo izvrševanje pravic in dolžnosti ljudi, državnih organov, organov samoupravnih lokalnih skupnosti in nosilcev javnih pooblastil. Vzdrževanje javnega reda in miru je delovanje skupnosti, ki s predpisi in ukrepi državnih in drugih organov zagotavlja, da se prepreči ravnanja in nevarnosti, ki ogrožajo varnost ter javni red in mir, kadar ta grozi skupnosti ali posamezniku.

Javni red in mir sta dobrini, ki izključujeta vsa protipravna dejanja, s katerimi se kršijo splošna pravila vsakdanjega dela in življenja. Javni red in mir je stanje, v katerem je zagotovljeno varno in mirno počutje ljudi, njihovo neovirano gibanje na javnih krajih in drugih površinah, uporaba javnih objektov, stanovanj in drugih prostorov, nemoteno opravljanje uradnih opravil državnih in drugih organov, organizacij in skupnosti oziroma optimalno varnost znotraj družbene skupnosti. Javni red torej pomeni nek minimum socialnih pravil, ki jih velika večina prebivalstva razume kot nujno potrebne za svoje sožitje.

Vzdrževanje javnega reda in miru je torej delovanje skupnosti (tudi lokalne skupnosti), ki s predpisi in ukrepi državnih in drugih organov zagotavlja, da se preprečijo in obvladujejo ravnanja in nevarnosti, ki ogrožajo varnost ter javni red in mir, kadar ta grozi skupnosti in posamezniku.

Gre torej za škodljiva ravnanja skupin ali posameznikov, ki se na javnem kraju nedostojno, drzno ali nasilno vedejo, ki ustvarjajo nered v gostinskih lokalih, na javnih shodih in na javnih prireditvah, ki uporabljajo nevarne predmete ali nevarne snovi, ki povzročajo hrup, ki beračijo, nedovoljeno kampirajo in prenočujejo na javnih krajih, ki ustvarjajo vandalizem, nehumano in v nasprotju s predpisi uporabljajo in vodijo živali, uničujejo državne simbole in pišejo po zgradbah. Vsa navedena škodljiva in kazniva ravnanja zmanjšujejo kakovost bivanja in gibanja na javnih površinah in v javnih prostorih.

Občinski redarji imajo pristojnosti, pooblastila in naloge, da se aktivno vključijo v proces kontinuiranega zagotavljanja javnega reda in miru na območju občine.

Aktivnosti in ukrepi za doseg cilja:

- Uporaba ocene ogroženosti in varnostnih tveganj na področju zagotavljanja javnega reda in miru,
- zagotoviti dobro usposobljenost občinskih redarjev na področju poznavanja pooblastil občinskih redarjev za obvladovanje javnega reda in miru,
- redarska služba mora ustrezno ukrepati v primeru zaznave primerov nedostojnega vedenja (7. člen ZJRM); beračenja na javnem kraju (9. člen ZJRM); uporabe nevarnih predmetov (prvi odstavek 11. člena ZJRM); zaznave poškodovanj uradnih napisov, oznak ali odločb (12. člen ZJRM); zaznave pisanj po objektih (13. člen ZJRM); zaznav vandalizma (16. člen ZJRM); zaznav nedovoljenega kampiranja (18. člen ZJRM); v primeru nedovoljene uporabe živali (19. člen ZJRM); ustrezno ukrepati v primeru neupoštevanja zakonitega ukrepa uradnih oseb (1. in 3. odstavek 22. člena),
- zagotoviti dobro usposobljenost občinskih redarjev za uporabo prisilnih sredstev,
- zagotoviti dobro usposobljenost občinskih redarjev za hitre odzive na klice v sili in za vedenje ter ukrepanje v tveganih okoliščinah,
- zagotoviti ustrezno opremo občinskih redarjev za obvladovanje kršiteljev,
- skleniti pisni protokol o sodelovanju med Medobčinsko inšpekcijo in redarstvom in Policijsko postajo Murska Sobota,
- strokovna pomoč Policijske postaje Murska sobota.

VARNOST OBČINSKIH JAVNIH POTI IN REKREACIJSKIH POVRŠIN:

Varnostno obvladovanje javnih poti in rekreacijskih površin s prisotnostjo občinskih redarjev (ob strokovni pomoči policistov).

Javne poti, rekreacijske in druge javne površine, zlasti tiste v manj obljudenih in odmaknjenih krajih, predstavljajo določena varnostna tveganja za ljudi, prisotne na takih krajih. Tveganja so običajno kriminalne narave. Zaradi tega je priporočljivo, da se občinski redarji usposobijo za odzive na klice v sili in na ustrezno ukrepanje do prihoda policistov.

Aktivnosti in ukrepi za doseg cilja:

- Izdelava seznama varnostno ogroženih poti, krajev, površin in točk na območju občine (iz ocene ogroženosti in varnostnih tveganj),

- pisni protokol o sodelovanju Medobčinske inšpekcije in redarstva s Policijsko postajo Murska Sobota,
- načrt obhodov varnostno ogroženih poti, krajev, površin in točk,
- občinski redarji morajo imeti zanesljiva sredstva zvez za komuniciranje s svojo dežurno službo in z Operativno komunikacijskim centrom Policijske uprave Murska Sobota,
- zagotovitev ustreznega vozila za varnostne obvoze ogroženih in drugih poti.

VARNOST ZGRADB IN DRUGIH OBJEKTOV NARAVNE IN KULTURNE DEDIŠČINE:

Preprečevanje ogroženosti kulturne dediščine (zgradb, spomenikov ipd.) in napadov nanjo na območju občine (Natura 2000, Krajinski park Goričko).

Varstvo kulturne dediščine je urejeno z Zakonom o varstvu kulturne dediščine (Ur. l. RS, št. 7/1999). Po tem zakonu imajo določene pristojnosti tudi lokalne skupnosti. Na splošno pa velja, da je ohranjanje in varovanje naravne in kulturne dediščine ter preprečevanje ogroženosti zgradb, muzejev, arheoloških najdbišč, grobišč, spomenikov in drugih nepremičnih in premičnih objektov, ki imajo status kulturne dediščine, skrb vseh in vsakogar (4. člen zakona). Zato so občinski redarji kot pooblaščenec uradne osebe tudi tisti subjekti, ki so dolžni skrbeti za preprečevanje ogroženosti in napadov na te objekte, kot tudi za zaščito sledov in ustrezno obveščanje policije ob morebitnem poškodovanju takega objekta.

Aktivnosti in ukrepi za doseg cilja:

- Sodelovanje občinske redarske službe z organizacijsko enoto Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije – Območna enota Murska Sobota, ki deluje na območju občine,
- redarska služba si priskrbi ali izdela seznam (evidenco) zgradb, spomenikov, muzejev in drugih objektov, ki imajo status naravne in/ali kulturne dediščine,
- redarska služba si izdela načrt obhodov nepremičnih objektov naravne in kulturne dediščine,
- redarska služba si priskrbi podatke o dosedanjih namernih poškodbah in napadih na objekte naravne in kulturne dediščine.

VARSTVO OKOLJA:

Izboljšanje pregleda nad stanjem in dogajanja na področju varstva okolja ter povečanje obsega in profesionalnosti nad obvladovanjem občinske okoljske problematike.

Skrb za varstvo okolja je eno od bistvenih postavk v zagotavljanju kakovosti javnega prostora ter kakovosti življenja in dela občanov. Varstvo okolja urejajo številne evropske direktive, nacionalni predpisi, standardi in mednarodni sporazumi. Na lokalni ravni gre za skrb v tem smislu, da se občinska redarska služba aktivno vključi v proces implementacije Nacionalnega programa varstva okolja ter v proces uresničevanja občinske okoljske politike (Natura 2000, Krajinski park Goričko, itd.).

Aktivnosti in ukrepi za doseg cilja:

- Občinski redarji se v okviru izobraževanja/usposabljanja/izpopolnjevanja spoznajo z okoljsko zakonodajo, okoljsko problematiko in okoljsko politiko v svoji občini,
- redarska služba se poveže z okoljsko inšpekcijo v cilju izmenjave informacij za učinkovit nadzor na tem področju,
- redarska služba si priskrbi karto z vrisanimi okoljsko problematičnimi točkami in uradne dokumente o razreševanju okoljske problematike.

5. VARNOSTNE POTREBE, IZHAJAJOČE IZ OCENE VARNOSTNIH RAZMER

Glede na zgoraj prikazano oceno varnostnih razmer je potreba po obvladovanju te problematike dokaj velika. S področja varnosti v cestnem prometu, se ob prekoračitvah hitrosti vožnje v Martjancih, Filovcih, Sebeborcih in Pordašincih, pojavljajo kršitve zaradi nepravilnega parkiranja vozil pri trgovini v Martjancih – na pločniku (ni zadostno število urejenih parkirnih prostorov) in občasno pri prostorih občinske uprave v Moravskih Toplicah.

Ogroženi so tudi pešci, predvsem v Moravskih Toplicah v Dolgi ulici, kjer ti v nočnem času hodijo po vozišču brez odsevnih teles – kresničk, pa tudi v drugih naseljih občine, kjer ni urejenih pločnikov za pešce.

Ker je skoraj celotna občina turistično usmerjena, je največ turistov prav v samem naselju Moravske Toplice, kjer sta dva velika turistična kompleksa – Naravni park Terme 3000 in Sončni park Vivat. V teh kompleksih je tudi največ migracij ljudi in dnevnih kopalcev, zaradi česar je tudi največ kaznivih dejanj (predvsem tatvin) storjenih ravno na kopališčih in na teh kompleksih. Prav tako je potrebno v tem smislu izpostaviti tudi Športni park NK Čarda Martjanci, Športni park Filovci in območje starega lovskega doma Moravci.

S področja javnega reda in miru je potrebno izpostaviti gostinski lokal » Marko bar« v Bogojini, kjer je bilo v preteklosti zaznanih več prekrškov po Zakonu o omejevanju tobačnih izdelkov in Zakonu o gostinstvu (kršitve odpiralnega časa).

V samih naseljih se pojavljajo različni ljudje – migranti tudi iz drugih držav (predvsem Madžarske), ki pobirajo staro železo in pri tem tudi izkoriščajo različne priložnosti nezadostnega samozaščitnega ravnanja lastnikov predmetov.

V preteklosti so se primeri vandalizma pojavljali v Kranjčevi ulici med občinsko zgradbo in trgovino Mercator, ko so neznani storilci na cesto nastavljali različne predmete, predvsem klopi in so se vozniki vanje zaletavali ter si poškodovali vozila.

Na območju občine so prisotne tudi kršitve v zvezi prepovedi vožnje z vozili v naravnem okolju. Med kršitelji so predvsem vozniki kros motorjev in koles z motorjem, ki vozijo po gozdovih v Fokovcih in Selu ter s tem prekomerno obremenjujejo in uničujejo okolje, saj vozijo tudi po površinah, ki niso namenjene cestnemu prometu.

Uživalci drog se zbirajo na različnih krajih v Moravskih Toplicah, v preteklosti pa so se zbirali tudi pri vrtcu v Martjancih.

Prav tako na varnostno situacijo vplivajo dogajanja v centru Moravske Toplice, kjer se ob vikendih beležijo razne oblike vandalizma, predvsem na poti iz gostinskih lokalov. Redarji bodo morali čas in območje svojega dela prilagoditi tem varnostnim potrebam, kar pomeni, da bodo morali svoje delo največkrat opravljati ob vikendih in v večernem času.

6. ORGANIZIRANOST MEDOBČINSKEGA REDARSTVA

Organiziranost redarske službe se je izvedla na podlagi sprejetega Odloka o ustanovitvi organa skupne občinske uprave Medobčinska inšpekcija in redarstva (Ur. list RS, št. 61/2007). S tem odlokom so Občina Cankova, Občina Gornji Petrovci, Občina Grad, Občina Hodoš, Občina Kuzma, Občina Moravske Toplice, Občina Puconci, Občina Rogašovci, Občina Šalovci in Občina Tišina ustanovile organ skupne občinske uprave za skupno opravljanje nalog občinskih uprav na področju občinske inšpekcije, občinskega redarstva in urejanja prostora.

Sedež organa skupne občinske uprave za skupno opravljanje nalog občinske uprave na področju občinske inšpekcije, občinskega redarstva in urejanja prostora – Medobčinske inšpekcije in redarstva, je v Občini Moravske Toplice na naslovu: Tešanovci 31, 9226 Moravske Toplice.

7. KADROVSKI SESTAV MEDOBČINSKE REDARSKE SLUŽBE

Zaradi spoštovanja določil 2. člena Zakona o občinskem redarstvu, kjer je določeno, da morajo vse občine v državi imeti medobčinsko redarsko službo, občinsko redarsko službo ali občinskega redarja, je bil v okviru Medobčinske inšpekcije in redarstva sistemizirano eno delovno mesto občinskega redarja za opravljanje nalog redarstva na območju vseh desetih občin ustanoviteljic tega skupnega organa.

Glede na bodoče varnostne potrebe se bo v občinah število redarjev povečevalo. Okvir kadrovske krepitve redarske službe bodo materialne in finančne zmožnosti občin ustanoviteljic organa Medobčinske inšpekcije in redarstva.

8. VODENJE MEDOBČINSKE REDARSKE SLUŽBE

Medobčinska inšpekcija in redarstvo se pri izvrševanju svojih nalog ravna po zakonih in drugih predpisih, po usmeritvah župana in tajnika, oziroma druge s strani župana pooblaščen osebe občinske uprave občine ustanoviteljice, v katere krajevno pristojnost zadeva spada, oziroma za katero izvršuje nalogo.

Medobčinsko inšpekcijo in redarstvo vodi vodja organa skupne občinske uprave. Vodjo Medobčinske inšpekcije in redarstva imenujejo in razrešujejo župani občin ustanoviteljic soglasno, v skladu z zakonom o javnih uslužbencih. Vodja Medobčinske inšpekcije in redarstva je predstojnik inšpekcije in redarstva kot prekrškovnega organa. Župani občin ustanoviteljic so sklenili pisni sporazum, da bo naloge vodje Medobčinske inšpekcije in redarstva opravljal tajnik občine, v kateri ima Medobčinska inšpekcija in redarstvo sedež. To je tajnik Občine Moravske Toplice.

Vodja delo redarstva usmerja preko mesečnih načrtov dela, ki so usklajeni s predstavniki policije. V zvezi z delom občinskega redarja v občini se vodi posebna evidenca.

Redar evidentira svoje delo v obliki prikazane evidence:

IZMENSKI DELOVNI NALOG IN POROČILO O DELU IZMENE

IZMENA		ŠTEVILO REDARJEV	1

DELOVNI TEDEN			

IZMENOVOODJA:

POSEBNE ZADOLŽITVE:		NALOGE		IN			
ZAP. ŠT.	REDAR	RAZPOREDITEV					
1		OKP					
2		R2					
3		R3					
4		R1					
5		R4					
6							
7							

DRUGO:

NADZOR OBMOČJA OBČINE MORAVSKE TOPLICE

ZAP. ŠT.	REDAR	RAJON	ŠT. IZDANIH OOP	ŠT. IZD. PL. NALOG.	ŠT. ODR. PAJEK	ŠT. OPOZORIL	NAPOTITVE
1		OKP					
2		R2					
3		R3					
4		R1					
5		R4					
6							
7							
8							
SKUPAJ							

IZDAL: _____

ODOBRIL: _____

DNE: _____

ODDAL: _____

DNE: _____

Navodila za izpolnjevanje naloga in poročila:

Redarju se na začetku delovnega tedna izda delovni nalog in tedensko poročilo (v nadaljevanju obrazec), na podlagi katerega poteka delo redarja.

Izpolnjevanje obrazca je razdeljeno na dva dela:

Prvi del, ki zajema prve tri razpredelnice izpolni vodja.

V tem sklopu se ob osnovnih podatkih, ime in priimek redarja, status in funkcija dela vpišejo vse dodatne zadolžitve, ki jih redar opravlja ob svojem rednem delu na določenem območju.

Drugi del izpolni redar. V razpredelnico vpiše podatke o številu izrečenih mandatnih kazni, vročenih plačilnih nalogih, št. odredb za pajka, št. odredb za lisice, število izdanih odredb in druge ukrepe.

Podatki v poročilu so za pretekli teden, odda pa se najkasneje do prvega delovnega dne v naslednjem tednu vodji službe.

9. PRISTOJNOSTI MEDOBČINSKEGA REDARSTVA

Pristojnosti medobčinskega redarstva predstavljajo pravice in dolžnosti, ki so opredeljene v Zakonu o občinskem redarstvu (ZORed), Zakonu o varstvu javnega reda in miru (ZJRM), Zakonu o varnosti cestnega prometa (ZVCP-1), Zakonu o prekrških (ZP-1), Zakonu o lokalni samoupravi (ZLS) in občinskih odlokih.

V določbi drugega odstavka **3. člena Zakona o občinskem redarstvu** je opredeljeno, da občinsko redarstvo skrbi na podlagi posameznih zakonov in občinskih predpisov, izdanimi na njihovi podlagi ter na podlagi OPV, za:

- varen in neoviran cestni promet v naseljih;
- varnost cest in okolja v naseljih in na občinskih cestah zunaj naselij;
- varnost na občinskih javnih poteh, rekreacijskih in drugih javnih površinah;
- varnost javnega premoženja, naravne in kulturne dediščine;
- vzdrževanje javnega reda in miru.

ZORed je torej temeljen sistemski in organizacijski predpis, ki ureja uresničevanje pristojnosti občin za ustanovitev in organizacijo ter določitev delovnega področja in nalog občinskega redarstva. Na tem mestu je treba poudariti, da naloge občinskih redarjev niso določene po principu *numerus clausus* (točno določeno število nalog), saj je v prvem odstavku 3. člena ZORed eksplicitno določeno, da delovno področje in naloge občinskega redarstva določa zakon ali na podlagi zakona izdan občinski predpis.

V **Zakonu o varstvu javnega reda in miru** (Uradni list RS, št. 70/2006, ZJRM-1) je v določbi tretjega odstavka 27. člena generalno opredeljena pristojnost občinskega redarstva za nadzor nad izvajanjem določenih določb tega zakona oziroma pristojnost za odločanje o posameznih prekrških, ki so opredeljeni v ZJRM-1.

Občinsko redarstvo lahko skladno z določbami ZJRM-1 v prekrškovnem postopku odloča o naslednjih kršitvah:

- nedostojno vedenje (7. člen);
- beračenje na javnem kraju (9. člen);

- uporaba nevarnih predmetov (prvi odstavek 11. člena);
- poškodovanje uradnega napisa, oznake ali odločbe (12. člen);
- pisanje po objektih (13. člen);
- vandalizem (16. člen);
- kampiranje (18. člen)
- uporaba živali (19. člen);
- neupoštevanje zakonitega ukrepa uradnih oseb (prvi in tretji odstavek 22. člena).

V **Zakonu o varnosti cestnega prometa** (Uradni list RS, št. 133/2006 in spremembe 37/2008) so opredeljena pooblastila občinskega redarstva na področju cestnega prometa v občini.

Skladno z določbo 14. člena ZVCP občinski redarji zaradi zagotavljanja varnega in neoviranega cestnega prometa:

- izvajajo nadzor nad ustavljenimi in parkiranimi vozili ter ovirami v naselju;
- urejajo in nadzirajo promet na cestah subjektov samoupravnih skupnostih in državnih cestah v naselju;
- izvajajo nadzor nad ravnanjem udeležencev cestnega prometa v območju umirjenega prometa in območju za pešce;
- ugotavljajo kršitve določb 113. člena ZVCP¹ o varstvu cest in okolja v naselju in na občinskih cestah zunaj naselja.
- opravljajo nadzor prometa s samodejnimi merilnimi napravami za nadzor prometa, v katerih se prekrški slikovno dokumentirajo.

Pri opravljanju navedenih nalog občinski redarji izrekajo globe in opozorila ter izvajajo pooblastila in ukrepe, ki so preneseni nanje s tem in drugimi zakoni, ter ukrepe, določene z občinskimi predpisi.

Občinski redar je oseba, ki ima poseben status, ki mu ga določa ZORed in ostali zakoni ter podzakonski akti, v katerem so opredeljena njegova pooblastila.

Iz vsebine pooblastil, ki so določena v ZORed, ZJRM, ZVCP, ZP-1 in občinskih odlokih lahko neposredno ugotovimo, da ima občinski redar status:

- prekrškovnega organa,
- pooblaščenega uradne osebe.

¹ 113. člen ZVCP: (1) Z uporabo vozila se ne sme povzročati čezmernega hrupa oziroma ropota ali kako drugače onesnažiti okolja. (2) Ko voznik na cesti vozilo ustavi za več kot tri minute ali ga parkira, mora takoj ugasniti motor. Ta določba se ne uporablja za vozila, pri katerih motor poganja naprave za opravljanje določenih del (vozilo za zbiranje in odvoz odpadkov, vozilo za čiščenje kanalov, avtomobilsko dvigalo ipd.). Prepovedano je sunkovito speljevanje, zaviranje ali ustavljanje. (3) Na cesti ali ob njej je prepovedano izpuščati, puščati, odlagati, odmetavati ali postavljati karkoli, kar bi oviralo potek prometa, ogrozilo njegovo varnost, škodovalo ljudem, živalim, rastlinam ali onesnažilo okolje. Zlasti je prepovedano vozišče močiti ali ovirati odtekanje vode z njega, odlagati nanj sneg ali led, postavljati stebričke, verige ali druge naprave za ograjevanje parkirnih prostorov oziroma preprečevanje parkiranja, puščati na njem zabojnike za smeti ali druge predmete, razsipati po njem sipek material, ga pomazati z mazili ali drugače pomastiti ali kako drugače onesnažiti. (4) Preden se vključi v promet na cesti s kolovozne poti ali druge zemljiške površine, mora voznik odstraniti z vozila zemljo ali blato, ki bi lahko onesnažilo vozišče. (5) Izvajalec gradbenih ali drugih del mora pri izvozu z gradbišča ali druge zemljiške površine, na kateri se izvajajo dela, očistiti zemljo ali blato z vozil, ki se s te površine vključujejo v cestni promet. (6) Zemljo ali blato, ki v primeru iz četrtega ali petega odstavka tega člena onesnaži vozišče, mora voznik oziroma izvajalec del takoj odstraniti z vozišča. Če tega ne stori, očisti vozišče na njegove stroške pristojni izvajalec rednega vzdrževanja cest.

Prekrškovni organi oziroma organi za odločanje o prekrških so določeni v 45. členu Zakona o prekrških.²

Občinski redar je skladno z določbo 126. člena Kazenskega zakonika³ in zgoraj navedenimi predpisi, pooblaščen uradna oseba.

V prvem odstavku 21. člena Zakona o lokalni samoupravi⁴ so opredeljene določene naloge občine na področju zagotavljanja nadzorstva nad krajevnimi prireditvami (javni shodi in javne prireditve) ter glede organiziranja komunalno-redarstvene službe, ki skrbi za red v občini.

V določbi prvega odstavka 3. člena Zakona o prekrških (Uradni list RS, št. 3/2007, ZP-1-UPB4) je opredeljeno, da se lahko prekrški določijo tudi z odloki občine.

² 45. člen ZP-1: (1) O prekrških odločajo prekrškovni organi in sodišča. (2) Prekrškovni organi so upravni in drugi državni organi in nosilci javnih pooblastil, ki izvajajo nadzorstvo nad izvrševanjem zakonov in uredb, s katerimi so določeni prekrški, in organi samoupravnih lokalnih skupnosti, ki so s posebnimi predpisi pooblaščen za odločanje o prekrških.

³ 126. člen KZ: (2) Uradna oseba po tem zakoniku je lahko: 1) poslanec državnega zbora, član državnega sveta in član lokalnega ali regionalnega predstavniškega telesa; 2) oseba, ki pri državnem organu opravlja uradne dolžnosti ali ima uradno funkcijo; 3) druga oseba, ki opravlja določene uradne dolžnosti na podlagi pooblastil, katera ji daje zakon ali na podlagi zakona izdani predpisi ali na podlagi zakona sklenjena pogodba o arbitraži; 4) vojaška oseba, ki je kot takšna določena s posebnimi predpisi, kadar gre za posebna kazniva dejanja, pri katerih je navedena uradna oseba, pa niso določena kot kazniva dejanja zoper vojaško dolžnost; 5) oseba, ki v tuji državi na katerikoli ravni opravlja zakonodajno, izvršilno ali sodno funkcijo, oziroma drugo uradno dolžnost in ki po vsebini izpolnjuje pogoje iz 1., 2. ali 3. točke tega odstavka; 6) oseba, ki ji mednarodna javna organizacija daje položaj uradne osebe in ki po vsebini izpolnjuje pogoje iz 1., 2. ali 3. točke tega odstavka; 7) oseba, ki pri mednarodnem sodišču opravlja sodniško, tožilsko ali drugo uradno dolžnost ali funkcijo.

⁴ 21. člen ZLS: Občina samostojno opravlja lokalne zadeve javnega pomena (izvirne naloge), ki jih določi s splošnim aktom občine ali so določene z zakonom. Občina za zadovoljevanje potreb svojih prebivalcev opravlja zlasti naslednje naloge: – upravlja občinsko premoženje; – omogoča pogoje za gospodarski razvoj občine in v skladu z zakonom opravlja naloge s področja gostinstva, turizma in kmetijstva; – načrtuje prostorski razvoj, v skladu z zakonom opravlja naloge na področju posegov v prostor in graditve objektov ter zagotavlja javno službo gospodarjenja s stavbnimi zemljišči; – ustvarja pogoje za gradnjo stanovanj in skrbi za povečanje najemnega socialnega sklada stanovanj; – v okviru svojih pristojnosti ureja, upravlja in skrbi za lokalne javne službe; – pospešuje službe socialnega skrbstva, za predšolsko varstvo, osnovno varstvo otroka in družine, za socialno ogrožene, invalide in ostarele; – skrbi za varstvo zraka, tal, vodnih virov, za varstvo pred hrupom, za zbiranje in odlaganje odpadkov in opravlja druge dejavnosti varstva okolja; – ureja in vzdržuje vodovodne in energetske komunalne objekte; – ustvarja pogoje za izobraževanje odraslih, ki je pomembno za razvoj občine in za kvaliteto življenja njenih prebivalcev; – pospešuje vzgojno izobraževalno, informacijsko dokumentacijsko, društveno in drugo dejavnost na svojem območju; – pospešuje razvoj športa in rekreacije; – pospešuje kulturnoumetniško ustvarjalnost, omogoča dostopnost do kulturnih programov, zagotavlja splošnoizobraževalno knjižnično dejavnost ter v skladu z zakonom skrbi za kulturno dediščino na svojem območju; – gradi, vzdržuje in ureja lokalne javne ceste, javne poti, rekreacijske in druge javne površine v skladu z zakonom ureja promet v občini ter opravlja naloge občinskega redarstva; – opravlja nadzorstvo nad krajevnimi prireditvami; – organizira komunalno-redarstveno službo in skrbi za red v občini; – skrbi za požarno varnost in organizira reševalno pomoč; – organizira pomoč in reševanje za primere elementarnih in drugih nesreč; – organizira opravljanje pokopališke in pogrebne službe; – določa prekrške in denarne kazni za prekrške, s katerimi se kršijo predpisi občine in opravlja inšpekcijsko nadzorstvo nad izvajanjem občinskih predpisov in drugih aktov, s katerimi ureja zadeve iz svoje pristojnosti, če ni z zakonom drugače določeno; – sprejema statut občine in druge splošne akte; – organizira občinsko upravo; – ureja druge lokalne zadeve javnega pomena.

V Občini Moravske Toplice bi lahko ukrepal občinski redar na podlagi naslednjih občinskih odlokov:

- Odlok o urejanju in vzdrževanju pokopališč ter o izvajanju pogrebnih storitev (Ur. list RS šte. 104/2007),
- Odlok o načinu opravljanja gospodarske javne službe, zbiranja in prevoza komunalnih odpadkov ter odlaganja ostankov predelave ali odstranjevanja komunalnih odpadkov na območju Občine Moravske Toplice (Ur. list RS 19/07, spremembe in dopolnitve Ur. list RS, št. 26/2008);

Občinski odloki, ki jih je potrebno dopolniti, da bodo lahko izvajali nadzor nad njihovim spoštovanjem tudi občinski redarji:

- Odlok o oglaševanju in obveščanju v Občini Moravske Toplice (Ur. list RS, šte. 19/07),
- Odlok o urejanju javnih in drugih površin v Občini Moravske Toplice (Ur. list RS, šte. 19/07, popravek Ur. list RS šte. 6/2009),
- Odlok o javnem redu in miru v Občini Moravske Toplice (Ur. list RS, šte. 34/96),
- Odlok o odvajanju in čiščenju komunalnih odpadnih in padavinskih voda v Občini Moravske Toplice (Ur. list RS, šte. 72/97, s spremembami in dopolnitvami 19/07),
- Odlok o turistični taksi v Občini Moravske Toplice (Ur. list RS, šte. 71/98),
- Odlok o občinskih cestah v Občini Moravske Toplice (Ur. list RS, šte. 19/98),
- Odlok o oskrbi s pitno vodo v občini Moravske Toplice (Ur. list RS, šte. 74/99).

10. POGOJI ZA DELOVANJE MEDOBČINSKEGA REDARSTVA (PROSTORI, OPREMA, VOZILA, SREDSTVA ZVEZ)

Med materialne in druge pogoje za delovanje mestnega redarstva in redarjev lahko uvrščamo prostore redarske službe, opremo, ki jo uporabljajo redarji, uniformo, simbole in oznake redarstva ter službeno izkaznico redarjev. Opremo redarjev določa Pravilnik o opremi in načinu uporabe opreme občinskih redarjev (Ur. list RS, šte. 78/2007), uniformo, simbole in oznake ter službeno izkaznico pa določa Pravilnik o enotni uniformi, označbah in službeni izkaznici občinskih redarjev (Ur. list RS, šte. 103/ 2007), ki ju je izdal minister za notranje zadeve.

Med opremo redarjev se uvršča:

- službena vozila,
- tehnična oprema in
- osebna oprema.

Službena vozila

Redarska služba uporablja službena vozila z napisom »Medobčinska redarska služba« in simbolom redarske službe. Izvedbe napisov in simbolov so odvisne od

velikosti in tipov službenih avtomobilov (isti tipi službenih avtomobilov morajo biti enako označeni).

Redarska služba lahko uporablja tudi motorna kolesa s tem, da se napis in simbol določi na način, kot je določeno za službena vozila.

Uporabljajo lahko tudi kolesa, ki so lahko različne barve, brez nalepk, napisov in simbolov.

Medobčinska inšpekcija in redarstvo razpolaga trenutno z enim službenim vozilom.

Tehnična oprema redarja

Tehnična oprema redarjev je:

- oprema za komunikacijo z zbirkami osebnih podatkov,
- fotoaparati,
- oprema za izvajanje redarskih pooblastil,
- oprema za urejanje cestnega prometa in nadzor nad njim,
- posebna tehnična sredstva in posebni tehnični pripomočki,
- informacijska in telekomunikacijska oprema,
- oprema in pripomočki za usposabljanje in
- prenosna naprava za brezžično radijsko zvezo.

Osebna oprema redarja

Med osebno opremo redarja se štejejo kovinske lisice, plastična zatega, plinski razpršilec, delovni pas s torbico za lisice in torbico za plinski razpršilec, službena torbica, odsevni brezrokavnik, piščalka z vrvico, Stop loparček in žepna svetilka.

Tipizacija oziroma tehnična specifikacija zgoraj navedene osebne opreme za redarja je določena v Pravilniku o opremi in načinu uporabe opreme občinskih redarjev.

Redarji morajo opremo uporabljati in nositi tako, kot je predpisano v posebnih aktih in navodilih proizvajalca.

Uniforma redarja

Redar mora med opravljanjem nalog nositi službeno uniformo. Uniforma redarjev je v vseh občinah enotna. Uniformo redarjev in njene sestavne dele lahko redar nosi le v skladu z njihovim namenom.

Uniforma redarja je zimska in poletna ter je po sestavi glede posameznih delov različna za redarje in redarke. Sestavni deli uniforme redarja so tudi dopolnilni deli uniforme (dežni plašč s kapuco, dežne hlače, delovni pas, prevleka za kapo s ščitnikom in položajne oznake redarjev), kolesarski komplet in komplet redarja motorista.

Službena izkaznica redarjev

Pooblaščen uradna oseba redarstva, mora imeti službeno izkaznico, ki jo mora imeti pri sebi med opravljanjem svojega dela na terenu in jo mora pokazati na

zahtevo posameznika, zoper katerega vodi postopek za prekršek. Službeno izkaznico izda župan Občine Moravske Toplice (sedež organa).

Službena izkaznica vsebuje naziv redarja, njene identifikacijske podatke in pooblastila. Službena izkaznica redarja je sestavljena iz identifikacijske kartice in usnjenega ovitka iz črnega usnja.

11. VRSTE IN OBSEG NALOG REDARSKE SLUŽBE NA OBMOČJU OBČINE MORAVSKE TOPLICE

Redarstvo ni tipična služba občinske, oziroma medobčinske uprave. Enako velja tudi za redarja, ki prav tako ni tipično delovno mesto občinske uprave. Redar je pooblaščen uradna oseba (primerjava s policijo), katerega delo je v večini represivnega značaja. Ker redar opravlja delo na podlagi diskrecijske pravice odločanja iz področja svojega dela, je podvržen najrazličnejšim pritiskom, konfliktom in celo fizičnim obračunavanjem (v letu 2008 je bilo na redarje v Sloveniji 21 različnih napadov - verbalne grožnje, vlečenje za rokav, odiranje, preprečitev uradnega dejanja ipd.) ter drugim neugodnim delovnim razmeram.

Te posledice se odražajo tako v službenem kot privatnem času. Redar opravlja svoje naloge z zelo podobnimi metodami in način kot sorodne službe (policija, inšpektorji, carina) s to razliko, da pri svojem delu nima takšne količine ustreznih mehanizmov zaščite kot navedeni, kar se odraža na pritiskih in drugih oblikah nasilja nad redarjem.

Z Zakonom o občinskem redarstvu, Zakonom o varstvu javnega reda in miru, Zakonom o varnosti v cestnem prometu in spremembami in dopolnitvami tega zakona, Pravilnikom o enotni uniformi, označbah in opremi pooblaščenih delavcev občinskega redarstva ter sprejetimi odloki in odredbami občine, se je vrsta in obseg nalog temeljito spremenil tudi za redarje, ki bodo opravljali delo na območju občine Moravske Toplice.

Redarji na območju občine Moravske Toplice izvajajo preventivne in represivne naloge, glede na vrsto in obseg nalog pa predvsem naslednje:

- naloge na področju zagotavljanja varnosti cestnega prometa v naseljih,
- naloge na področju zagotavljanja varnosti na občinskih javnih poteh, rekreacijskih in drugih javnih površinah,
- naloge zagotavljanja varnosti javnega premoženja ter zgradb in drugih objektov naravne in kulturne dediščine,
- naloge vzdrževanja javnega reda in miru,
- naloge na področju preprečevanja kaznivih dejanj in drugih kaznivih ravnanj in
- naloge na področju varstva okolja.

Ob učinkovitem in uspešnem delu redarjev na terenu se zaradi načina in metodologije dela in izvajanja nalog hote ali nehote zbira množica podatkov (podatki o kršitvah, operativne informacije, zaznave kaznivih dejanj ...), ki brez nadaljnje obdelave ne predstavljajo nikakršne vrednosti ali pomena.

Navedeni podatki so zelo pomembni za pripravo ustrezne strategije delovanja redarske službe ter pripravo konkretnih načrtov za odzivanje na kršitve in preventivno

delovanje tam, kjer so gostitve negativnih pojavov in tam kjer se posega v kvaliteto življenja in dela v Občini Moravske Toplice.

Prav zaradi tega bo v medobčinski redarski službi v organizacijskem in vsebinskem smislu vzpostavljena ustrezna logistična (oprema, vozila, osebna oprema ...) in informacijska podpora operativnemu delu in delu prekrškovnega organa.

Najbolj obsežna logistična podpora bo namenjena obdelavi podatkov v zvezi z vodenjem prekrškovnih postopkov. Glede na to, da je prekrškovni postopek kompleksen in sestavljen iz različnih vej obdelave, bo redarstvo pri posodabljanju dela izhajalo iz nekaterih temeljnih izhodišč in usmeritev Občine Moravske Toplice, in sicer:

- povečati strokovnost dela,
- zagotoviti takšno tehnologijo, ki bo ne glede na količino podatkov, časovno sposobna njihove obdelave (pri tem se je upoštevalo predvsem zakonite roke),
- zmanjšati število administrativnih delavcev za obdelavo podatkov in zmanjšati čas administrativnega dela redarja,
- zmanjšati število napak v procesu dela in
- znižati stroške pri obdelavi podatkov, zlasti pa pri vodenju prekrškovnih postopkov.

Za izvedbo zastavljenih temeljnih izhodišč in usmeritev je potrebno nenehno spremljati, razvijati in posodabljati informacijske in druge programe za kvalitetno in učinkovito delo ter zmanjšanje stroškov poslovanja.

12. NAČIN IZVAJANJA ZAKONSKIH POOBLASTIL OBČINSKEGA REDARJA

SPLOŠNO O IZVAJANJU ZAKONSKIH POOBLASTIL OBČINSKIH REDARJEV

Pooblastila lahko opredelimo kot mandat, ki ga občinski redarji potrebujejo za uspešno opravljanje nalog, ki so določene z zakonom in občinskimi predpisi. Takšna upravičenja oziroma posebne pravice niso zgolj pravice, temveč največkrat istočasno predstavljajo tudi dolžnosti, saj zakonodajalec od tistega, ki ima pooblastila zahteva, da jih tudi mora uporabiti ob pogojih, ki jih določa zakon in na način, ki je določen v zakonu in podzakonskih aktih.

Pooblastila v najširšem pomenu pomenijo pravico, največkrat tudi dolžnost določenih oseb, da lahko ali pa morajo opraviti uradno dejanje oziroma izvršiti določene ukrepe ali opravila. Pooblastilo je pravica in dolžnost določenih oseb, da v primerih določenih z zakonom in na način, ki je določen z zakonom, izvajajo proti osebam določene ukrepe in opravila oziroma je pravica, da kdo uradno veljavno opravi oziroma opravlja kako pravno dejanje.

V Zakonu o občinskem redarstvu (ZORed) so določena tista pooblastila, s katerimi je občinskemu redarjem zagotovljeno izvajanje nalog javne varnosti in javnega reda na območju občine.

Glede na predpise lahko uporabljajo naslednje ukrepe:

- opozorilo,
- ustno odločbo,
- ugotavljajo istovetnost,
- opravljajo varnostni pregled osebe,
- zasežejo predmete,
- zadržijo storilca prekrška in kaznivega dejanja,
- uporabijo fizično silo ter sredstva za vklepanje in vezanje ter
- plinski razpršilec.

V ZP-I so uzakonjena pooblastila občinskih redarjev, ki jih izvajajo v postopkih o prekrških, posamezna pooblastila pa jim dajejo tudi drugi (specialni) zakoni. Tako lahko med pooblastila občinskih redarjev na določen način štejemo tudi naslednje ukrepe:

- izvajajo nadzor nad ustavljenimi in parkiranimi vozili ter ovirami v naselju,
- izvajajo nadzor nad ravnanjem udeležencev cestnega prometa v območju umirjenega prometa in območju za pešce,
- ugotavljajo kršitve določb 113. člena zakona o varstvu cest in okolja v naselju in na občinskih cestah zunaj naselja,
- zahtevajo od voznika motornega vozila vozniško dovoljenje in prometno dovoljenje, od drugega udeleženca cestnega prometa pa listino, s katero ugotovijo njegovo istovetnost,
- uporabljajo znake, ki jih uporabljajo policisti z zakonom in podzakonskimi akti.

OPOZORILO

ZORed v 10. členu določa, da ima občinski redar pri opravljanju nalog pooblastilo izrekanja opozorila. Drugi odstavek istega člena določa, da se za izvajanje pooblastila opozorila uporabljajo tudi določbe Zakona o policiji in podzakonski predpisi, ki urejajo načela in način uporabe istovrstnih pooblastil policistov.

Zakon o policiji določa v 34. členu, da policisti z opozorilom opozarjajo osebe, državne organe, gospodarske družbe, samostojne podjetnike, posameznike, organe, organizacije in samoupravne lokalne skupnosti na okoliščine ali ravnanja, ki ogrožajo življenje, osebno varnost ali premoženje ljudi, kot tudi na splošno nevarnost.

Opozorila so lahko ustna, pisna oziroma dana z drugimi primernimi sredstvi. Vselej morajo biti jasna, kratka, korektna in nedvoumna ter morajo vsebovati razlog in namen opozarjanja.

Pri tem je bistveno, da je potrebno pooblastilo opozorilo ločiti od pooblastila ukaz, ki ga je dovoljeno dajati le za ukrepe in dejavnosti, od katerih je neposredno odvisno uspešno opravljanje nalog policije, in za toliko časa, kolikor je potrebno, da se lahko te naloge opravijo. Ob upoštevanju navedenega je potrebno upoštevati, da gre pri uporabi opozorila kot pooblastila občinskega redarja za pooblastilo, ki ga ima redar na podlagi ZORed. Tako lahko občinski redar pooblastilo opozorilo uporabi v primerih, ko osebo v postopku seznanja (opozarja) na nevarnosti. Za neupoštevanje opozorila, ki ga izreče občinski redar na podlagi določil ZORed, niso določene nobene posledice.

Poudariti je treba, da imajo občinski redarji možnost izreka opozorila tudi po ZP-I, ki določa, da lahko pooblaščen uradna oseba prekrškovnega organa namesto izreka sankcije, kršitelja opozori, če je storjeni prekršek neznatnega pomena in če pooblaščen uradna oseba oceni, da je glede na pomen dejanja opozorilo zadosten ukrep. O izrečenih ukrepih se lahko vodi evidenca, vendar obdelava osebnih podatkov pri tem ni dovoljena.

USTNA ODREDBA

ZORed v 10. členu določa, da ima občinski redar pri opravljanju svojih nalog pooblastilo, da lahko izreka ustne odredbe. Podrobneje je pooblastilo za izrek ustne odredbe opredeljeno v 11. členu ZORed, ki določa, da z ustno odredbo občinski redar daje obvezna navodila in prepovedi, odreja ukrepe in dejavnosti, od katerih je neposredno odvisno uspešno opravljanje nalog iz pristojnosti občinskega redarstva. Z odredbo se zahteva, da mora kdo kaj storiti ali opustiti zaradi zagotovitve teh nalog.

Delno je mogoče pooblastilo izrekanja ustne odredbe primerjati s pooblastilom „ukazovanja“, ki ga imajo policisti na podlagi določb 34. člena Zakona o policiji (ZPol), ki določa, da z ukazom policisti dajejo posameznikom, državnim organom, gospodarskim družbam, samostojnim podjetnikom posameznikom, organom, organizacijam in skupnostim navodila in zahteve za ukrepe in dejavnosti, ki jih mora kdo storiti ali opustiti, da bi se zavarovalo življenje ljudi, varovalo premoženje pred uničenjem, poškodovanjem, tatvino in drugimi oblikami škodljivega ravnanja, zagotovila varnost prometa, preprečili neredi, nemiri in druge podobne kršitve javnega reda ali odvrnile škodljive posledice naravnih in drugih nesreč, v skladu z odločitvami organov, pristojnih za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami.

Ustno odredbo kot pooblastilo uporabi občinski redar v tistih primerih, ko mora od koga zahtevati, da ta nekaj stori ali opusti in je to nujno potrebno, da lahko občinski redar uspešno opravi nalogo iz svoje pristojnosti in s tem poskrbi za javno varnost in javni red na območju Občine Moravske Toplice.

UGOTAVLJANJE ISTOVETNOSTI

ZORed v 10. členu določa, da ima občinski redar pri opravljanju nalog pooblastilo ugotavljanja istovetnosti. Ugotavljanje istovetnosti je ukrep, dejanje oziroma opravilo, s katerim se ugotavlja, ali je določena oseba resnično tista, za katero se izkazuje ali za katero se misli, da je. To opravilo je v policiji znano kot legitimiranje, to pa je uradno dejanje, s katerim policisti, smiselno pa tudi občinski redarji, ugotavljajo istovetnost in osebne podatke oseb v postopku.

Podrobneje je pooblastilo za ugotavljanje istovetnosti opredeljeno v 12. členu ZORed, ki določa, da občinski redar ugotavlja istovetnost osebe, ki s svojim obnašanjem in ravnanjem na določenem kraju ali ob določenem času vzbuja sum, da bo ogrozila varnost ljudi ali premoženja, izvršuje ali je izvršila prekršek ali kaznivo dejanje, ki se preganja po uradni dolžnosti.

Istovetnost oseb se ugotavlja na podlagi vpogleda v osebno izkaznico ali drugo veljavno listino, ki je opremljena s fotografijo in ki jo je izdal državni organ. Istovetnost je mogoče ugotavljati tudi na podlagi tuje potne listine ali druge javne listine, ki je

opremljena s fotografijo, na podlagi katere je mogoče ugotoviti istovetnost ali na podlagi drugih dokumentov, ki vsebujejo podatke o osebi, ali ob pomoči drugih, ki osebo poznajo.

Osebo, katere istovetnost ugotavlja, je občinski redar dolžan seznaniti z razlogi za ugotavljanje istovetnosti. Če občinski redar ne more ugotoviti istovetnosti osebe, jo zadrži in obvesti policijo, ki mora prevzeti nadaljevanje identifikacijskega postopka.

Občinski redar lahko pri opravljanju nalog zagotavljanja varnega in neoviranega cestnega prometa zahteva od voznika motornega vozila vozniško dovoljenje in prometno dovoljenje, od drugega udeleženca cestnega prometa pa listino, s katero ugotovi njegovo istovetnost. Udeleženec cestnega prometa mora izročiti občinskemu redarju zahtevano listino na vpogled.

VARNOSTNI PREGLED OSEBE

ZORed v 10. členu odloča, da ima občinski redar pri opravljanju nalog pooblastilo izvajanja varnostnega pregleda osebe. Drugi odstavek istega člena določa, da se za izvajanje pooblastil varnostnega pregleda, uporabljajo določbe ZPol in podzakonskih predpisov, ki urejajo načela in način uporabe istovrstnih pooblastil policistov.

Ob upoštevanju navedenega, moramo pri izvajanju pooblastila „varnostni pregled“ poznati vsebino enakega pooblastila iz ZPol, ki v 38. členu določa, da lahko policisti pri opravljanju nalog, določenih z zakonom, v primeru, ko obstaja verjetnost napada ali samopoškodovanja s strani določene osebe, opravijo varnostni pregled te osebe.

Pod istimi pogoji lahko opravijo varnostni pregled tudi občinski redarji. Iz navedenega torej izhaja, da lahko, pooblastilo varnostnega pregleda uporabijo zgolj in samo iz varnostnih razlogov.

Pri tem je potrebno opozoriti, da varnostni pregled po ZPol obsega pregled osebe, njenih stvari in prevoznega sredstva, pri čemer se ugotavlja, ali je ta oseba oborožena in ali ima pri sebi oziroma s seboj druge nevarne predmete.

Podrobneje je način izvedbe pooblastila varnostnega pregleda določen v 22., 23. in 24. členu Pravilnika o policijskih pooblastilih, ki določajo:

- da pri varnostnem pregledu policist z rokami pretipa oblačila osebe, rokavice, pokrivalo in lase ter pregleda obutev. Če pri tem zazna predmet ali snov, ki bi ju oseba lahko uporabila za napad ali samopoškodovanje, predmet ali snov vzame in pregleda. Policist pregleda tudi druge predmete, ki jih ima oseba pri sebi in bi lahko bilo v njih skrito orožje ali drugi nevarni predmeti. Varnostni pregled osebe praviloma opravlja oseba istega spola, razen kadar varnostnega pregleda ni mogoče odložiti (22. člen),
- da lahko policisti opravijo tudi varnostni pregled stvari, prevoznega sredstva, ki so v neposredni bližini in dostopni osebi, ki jo varnostno pregleduje (23. člen) in
- da lahko policist, če pri varnostnem pregledu najde orožje ali drug nevaren predmet, le tega odvzame. Če policist najde predmet, ki mora biti zasežen na podlagi zakona, ki ureja kazenski postopek, zakona, ki ureja postopek o prekrških, ali na podlagi drugega zakona, policist po pregledu nadaljuje postopek po teh predpisih (24. člen).

Tako kot je to določeno v ZPol, se varnosti pregled opravlja vselej, ko obstaja verjetnost (sum), da bo oseba napadla občinskega redarja z orodjem, orožjem ali kakim drugim predmetom (šop ključev, prenosni telefon) ali poškodovala samega sebe.

ZADRŽANJE STORILCA PREKRŠKA IN KAZNIVEGA DEJANJA

ZORed v 10. členu določa, da ima občinski redar pri opravljanju nalog pooblastilo zadržanja storilca na kraju prekrška ali kaznivega dejanja . V 13. členu ZORed pa je določeno, da sme občinski redar na kraju dogodka zadržati storilca prekrška in osebo, zaloteno pri kaznivem dejanju, katerega storilec se preganja po uradni dolžnosti ali na predlog. Zadržanje sme trajati do prihoda policistov, vendar najdlje eno uro.

Pri izvajanju tega pooblastila je potrebno poudariti, da je s pooblastilom zadržanja storilca prekrška in kaznivega dejanja neposredno povezano pooblastilo izrekanja ustne odredbe. Da bi se zagotovila jasna opredelitev med posameznimi dejanji oziroma fazami izvajanja postopka redarja je nujno, da ga povežemo s pooblastilom izdajanja ustne odredbe, s katero bomo storilcu jasno povedali oziroma odredili zadržanje. Od izrečene odredbe dalje pa teče tudi enourni rok, ki ga ima občinski redar na voljo za izvajanje pooblastila zadržanja.

Zakon o kazenskem postopku določa v 160. členu, da sme tistemu, ki je zasačen pri kaznivem dejanju, za katero se storilec preganja po uradni dolžnosti, vsakdo vzeti prostost. Osebo, ki ji je bila na tej osnovi vzeta prostost moramo takoj izročiti preiskovalnemu sodniku ali policiji, če tega ne moremo storiti, pa o tem takoj obvestiti nekoga od teh organov.

ZASEG PREDMETOV IN RAVNANJE Z ZASEŽENIMI PREDMETI

ZORed določa, da imajo občinski redarji pooblastilo za zaseg predmetov, pri tem pa morajo uporabljati določbe ZPol in podzakonske predpise, ki urejajo načela in način uporabe istovrstnega pooblastila policistov. ZPol določa v 46. členu, da policisti zasežejo predmete na podlagi odredbe pristojnega organa ali iz razlogov, določenih z zakonom.

Policisti pri opravljanju drugih nalog, določenih z zakonom, zasežejo predmete, namenjene za napad ali samopoškodovanje, kakor tudi predmete, s katerimi se lahko huje ogrozi javni red ali splošna varnost ljudi ali premoženja, ali predmete, ki so bili uporabljeni, pridobljeni oziroma so nastali s prekrškom ali kaznivim dejanjem.

Predmete so policisti dolžni izročiti pristojnemu organu. V primeru, da zoper osebo, ki so ji bili predmeti zaseženi, ni bil uveden postopek pred pristojnim organom, je treba predmete osebi vrniti, razen če gre za nevarne predmete. Podrobneje je način izvedbe pooblastila izvedbe zasega predmetov in ravnanje z zaseženimi predmeti določeno v 58., 59., 60., 61. in 62. členu Pravilnika o policijskih pooblastilih, ki določajo:

- če okoliščine to dopuščajo, policist ukaže osebi, naj sama pokaže ali izroči predmet, ki ga je potrebno zaseči,

- nevaren predmet odvzame policist ali druga strokovno usposobljena oseba, ki lahko poskrbi za nadaljnjo hrambo ali uničenje,
- policist predmet zaseže tako, da prepreči njegovo poškodovanje,
- do izpolnitve zapisnika ali potrdila mora biti predmet pod vidnim nadzorom njegovega upravičenca ali v zapečatenem ovoju,
- v akt o zasegu policist vpiše komu, kje in kdaj je bil predmet zasežen, zakonsko podlago zasega, kdo ga je zasegel in natančen opis predmeta,
- opis mora vsebovati vrsto in značilnosti ter tudi vidne poškodbe predmeta, tako da ga je mogoče razlikovati od drugih podobnih predmetov,
- policist lahko v postopku fotografira ali posname predmet in okolje, v katerem je bil najden,
- o zasegu hitro pokvarljivega blaga mora policist takoj obvestiti pristojnega državnega tožilca ali sodišče za prekrške, ki odloči o nadaljnjem postopku z zaseženim blagom.

Policist zasežen predmet odstopi pristojnemu organu. Če je potrebno na predmetu iskati sledove kaznivega dejanja ali prekrška ali opraviti drugo kriminalistično tehnično opravilo, policist ta postopek izvede pred pošiljanjem predmeta pristojnemu organu.

Nevaren predmet, ki ne bo vrnjen osebi, mora policist komisijsko uničiti oziroma odstopiti pristojni organizaciji, ki je usposobljena za njegovo uničenje, ter o tem napisati zapisnik o uničenju in obvestiti osebo, ki ji je bil predmet zasežen. Če predmet ni nevaren ali ni bil predlagan postopek pred pristojnim organom, ga mora

policist, takoj ko je mogoče, vrniti osebi, ki ji je bil zasežen, ali drugi upravičeni osebi. O vrnitvi zaseženih predmetov policist obvesti upravičenca in ga pozove, da predmete prevzame na sedežu organa praviloma v kraju njenega prebivališča, hkrati pa ga opozori na njegovo pravico zahtevati, da se mu predmeti dostavijo na dom.

S predmetom, ki je bil zasežen osumljencu kaznivega dejanja in ni njegova last, ali je bi najden na kraju kaznivega dejanja in je njegov lastnik neznan, policist ravna po določili zakona, ki ureja kazenski postopek.

Policijska enota zasežene predmete do izročitve pristojnemu organu hrani vidno ločeno v posebnem prostoru ter vodi njihov pregled. Na vsakem predmetu morajo biti naslednji podatki:

- šifra v skladu s pravili o pisarniškem poslovanju,
- njegova zaporedna številka v posamezni zadevi ter
- ime in priimek policista, ki je vodil postopek.

V policijski enoti so lahko predmeti v drugem prostoru le, kadar je to upravičeno zaradi preiskovanja zadeve (npr. pregled večje količine dokumentov), neupravičenim osebam pa je onemogočen dostop.

ZP-1 določa, da se smejo odvzeti predmeti, ki so bili uporabljeni ali namenjeni za prekršek, ali pa so nastali s prekrškom, če so storilčeva last, ali če z njimi razpolaga pravna oseba, ki je storilec prekrška. Predmeti se smejo vzeti tudi, če niso storilčeva last, ali z njimi ne razpolaga pravna oseba, ki je storila prekršek, če to terjajo splošna varnost, varovanje življenja in zdravja ljudi, varstvo okolja in ohranjanje narave,

gospodarska razmerja ali razlogi morale, kot tudi v drugih primerih, ki jih določa zakon. S tem pa ni prizadeta pravica drugih, terjati odškodnino od storilca.

Tudi z zakonom, ki določa prekršek, se sme določiti odvzem predmetov. Pri odvzemu predmetov po takšnih zakonih morajo biti občinski redarji še posebej pozorni na to, kakšni pogoji so določeni za odvzem. Bistveno je, kaj je določeno, ali se morajo ali se lahko odvzamejo oziroma zasežejo.

ZJRM-1 določa, da lahko občinski redar zaseže brez odločbe pristojnega organa acetilen (karbid) ali druge plinske zmesi za pokanje, če je pri njihovi uporabi prišlo do vznemirjenja ali občutka ogroženosti ljudi. ZVCP določa, da lahko občinski redar odvzame neupravičeno uporabljeno parkirno karto.

Opozoriti je potrebno, da tudi občinski predpisi določajo prekrške, za katere je lahko predpisan tudi ukrep oziroma pooblastilo odvzema predmetov.

13. NAČIN UPORABE PRISILNIH SREDSTEV

SPLOŠNO O NAČINU UPORABE PRISILNIH SREDSTEV

Zakon o občinskem redarstvu v 1. odstavku 10. členu določa, da ima občinski redar pri opravljanju nalog pravico in dolžnost uporabiti tudi prisilna sredstva. Drugi odstavek istega člena pa določa, da se za uporabo prisilnih sredstev uporabljajo

določbe Zakona o policiji in podzakonski predpisi, ki urejajo načela in način uporabe istovrstnih pooblastil policistov, če Zakon o občinskem redarstvu ne določa drugače. V nadaljevanju pa navedeni zakon določa, da sme občinski redar uporabiti sledeča prisilna sredstva:

- fizično silo,
- sredstva za vklepanje in vezanje in
- plinski razpršilec.

Fizično silo in plinski razpršilec sme občinski redar uporabiti samo v primeru, če drugače ne more od sebe ali koga drugega odvrniti istočasnega protipravnega napada, sredstva za vklepanje in vezanje pa zoper osebo, ki jo sme v skladu z Zakonom o občinskem redarstvu zadržati, če se upira zadržanju ali želi pobegniti.

UPORABA FIZIČNE SILE

Fizična sila pomeni tisto prisilno sredstvo, s katerim osebe uporabljajo svojo telesno moč in znanje borilnih veščin ter spretnosti za izvedbo uradnih nalog. O fizični sili lahko govorimo takrat, ko pride do dotika dveh teles. Fizična sila je torej človekova telesna sila, ki je pri posameznikih različna, odvisna od njegovih telesnih značilnosti in sposobnosti.

Uporaba fizične sile kot prisilnega sredstva je torej tudi uporaba telesne moči in spretnosti občinskega redarja (gibanj telesa ali delov telesa v telo druge osebe) proti drugi osebi z neposrednim fizičnim stikom (dotikom). Praviloma se uporablja kot osnovna in milejša vrsta prisilnega sredstva za neposredno delovanje na ljudi.

Za uporabo fizične sile se šteje uporaba:

- strokovnih prijemov in pritiskov, ki jih lahko občinski redarji uporabijo za obvladovanje pasivnega upiranja,
- strokovnih udarcev in
- strokovnih metov.

s pomočjo katerih lahko ob uporabi lastne telesne moči občinski redar obvlada osebo, ki ga napade ali da lahko odvrne istočasni protipravni napad od drugega. Pri tem pa mora občinski redar ob drugih načelih upoštevati zlasti načelo zakonitosti in strokovnosti.

Strokovni prijemi

Strokovni prijemi, so sestavljeni iz prijemov, vzvodov in davljen, ki se izvajajo z rokami. Namen uporabe strokovnih prijemov je, da se osebo zadrži na določenem kraju ali transportira kamor je potrebno. Prijemi z neposredno uporabo telesne sile so tisti elementi, s katerimi lahko občinski redar osebo prijeme z rokama za kateri koli del telesa in pri tem uporabi samo svojo telesno silo, da osebo zadrži na kraju dogodka.

Za občinskega redarja, ki opravlja delo samostojno je priporočljivo, da predvsem uporablja vzvodne in zapestno vzvodne prijeme. Gre za prijeme, s katerimi se izvajajo vzvodi na sklepe na rokah in nogah. Najpogosteje se izvajajo na zapestju, komolcu, ramenih, kolenih in gležnjih. Pri izvajanju vzvodnih prijemov je potrebno kontrolirati pritiske na sklepe. Vzvodi morajo biti sorazmerni upiranju in ne smejo biti sunkoviti in izvedeni v nasprotni smeri.

Vzvodni prijemi se praviloma začnejo izvajati največkrat stoje, končajo pa se na tleh. Pri tem je potrebno ves čas nadzirati glavo in druge vitalne dele telesa, da se oseba ne poškoduje.

Davljenje je možno izvesti v vseh položajih (stoje, leže in kleče). Prijemi davljenja znajo biti na pogled zelo surovi oziroma grobi, zato jih znajo osebe, ki gledajo tak postopek, največkrat oceniti za nehumane in nestrokovne. Strokovni prijemi so zelo uporabni za :

- transport oseb,
- vklepanje in vezanje oseb ter
- obrambo pred prijemom napadalca.

Strokovni udarci

Strokovni udarci so v primerjavi z strokovnimi prijemi hujša oblika uporabe fizične sile, zato so pogosto vzrok za presojo upravičenosti uporabe. Med hujšo obliko se štejejo predvsem zaradi posledic, ki pri njihovi uporabi nastanejo. Udarci so tudi najhitrejša uporaba sile, s katero lahko občinski redar odvrne napad nase ali koga drugega. Udarcev je več vrst, delijo pa se na udarce z nogo in roko.

Udarci z nogo so močnejši in jih je težje kontrolirati, so pa tudi bolj učinkoviti, saj je noga daljša od roke in pri tem ostanejo vitalni deli redarja bolj oddaljeni od napadalca. Pri uporabi udarcev se le te ne sme usmerjati v glavo in druge dele

telesa, kjer bi se lahko prizadejalo hude posledice za življenje in zdravje tistega, proti kateremu se uporabljajo udarci.

Roke so najpogostejše sredstvo za uporabo vseh oblik fizične sile, še posebej pa za uporabo udarcev. Ti udarci se lahko izvajajo z vsemi deli roke in sicer:

- s pestjo, z dlanjo ter z zunanjim in notranjim delom dlani ter
- s prsti, s podlaktjo in s komolcem.

Strokovni udarci se lahko razdelijo na sunke in udarce!

Sunki so vsi udarci z ramena, izvedeni z rotacijo roke (pestjo) s pomočjo gibanja bokov. Osnovna značilnost so racionalnost, najkrajša pot in velika hitrost. Izvajalec mora ves čas sunke kontrolirati.

Udarci se izvajajo iz komolca, tako da je os rotacije komolec. Udarna površina pa je dlan, rob dlani ali komolec. Udarci z nogo se razvrščajo glede na smer gibanja noge in udarno površino. Smer gibanja je lahko gor – dol, naprej in nazaj, medtem pa je

lahko udarna površina stopalo ali koleno. Ciljne točke udarjanja z nogo in roko so v pretežnem delu:

- sprednji del telesa (trebuh, pleksus),
- zadnji del telesa (hrbet, zadnjica),
- stranski deli (ledveni del, rebra),
- mišične skupine (podlaket, nadlaket, ramena) in
- mišične skupine na nogah (stegno, golen, meča).

Strokovni meti

Tehnika metov je povzeta po borilni veščini judo. Praviloma se izvaja tako, da občinski redar napadalca svojim telesom spravi iz ravnotežja in napadalca »vrže« na tla. Strokovni meti so po kvalifikaciji najhujša oblika uporabe fizične sile.

Glavna razloga za to sta predvsem v tem:

- da je pri strokovnem metu padec nasprotnika težje kontrolirati, kot pri strokovnemu prijemu ali strokovnemu udarcu ter
- da večina napadalcev ne obvlada tehnike padanja, ker pri tem ponavadi padejo na trdo površino (asfalt beton, keramika ...) in pri tem pogosto pride do telesnih poškodb.

Uporaba strokovnih metov se lahko deli tudi na: ročne mete, bočne mete, nožne mete, ramenske mete in mete s padcem nazaj ali v stran.

SREDSTVA ZA VKLEPANJE IN VEZANJE

Sredstva za vklepanje in vezanje lahko občinski redar v skladu z 2. odstavkom 14. člena Zakona o občinskem redarstvu uporabiti zoper osebo, ki jo sme v skladu tem zakonom zadržati, če se upira zadržanju ali želi pobegniti. Namen teh sredstev je, da osebi oziroma kršitelju onemogoči ali omeji gibanje, prepreči beg, upiranje in napad

ali samopoškodovanje. Uporaba sredstev za vklepanje in vezanje se uvršča med milejša prisilna sredstva, vendar se z njimi še vedno posega v osebno svobodo, dostojanstvo in integriteto osebe, proti kateri se uporablja tovrstna prisilna sredstva. Slednje od občinskega redarja zahteva, da uporablja sredstva za vklepanje in vezanje zakonito in strokovno.

Med prisilna sredstva za vklepanje in vezanje se uvršča:

- sredstva za vklepanje (različne vrste lisic),
- sredstva za vezanje (plastične zatege, vrvice) in
- druga priročna sredstva (lepilni trakovi, vezalke, hlačni ali drugi pasovi ...).

Tehnika natikanja lisic na zapestje se razlikujejo glede na:

- položaj rok (spredaj, zadaj),
- intenzivnost upiranja – položaj osebe (stoje, kleče, leže),
- tehnične značilnosti in
- vrsto lisic.

Način vklepanja in vezanja se lahko deli tudi na položaj rok osebe, in sicer:

- roke spredaj brez naslanjanja,
- z rokami naslonjeni na zid, prevozno sredstvo ali drevo in
- z rokami zadaj.

Postopek uporabe sredstev za vklepanje in vezanje je predvsem odvisen od tega ali se oseba občinskemu redarju upira ali ne. Tako se lahko sredstva za vklepanje in vezanje uporabljajo na naslednji način:

- vklepanje in vezanje spredaj brez uporabe fizične sile,
- vklepanje in vezanje na hrbtu brez uporabe fizične sile,
- vklepanje in vezanje z naslanjanjem in
- vklepanje in vezanje ležeče osebe.

Vklepanje in vezanje spredaj brez uporabe fizične sile

Lisice se prime v močnejšo roko in se osebi približa od strani (iz njegovega boka), jo z šibkejšo roko prime tik nad zapestjem njene roke in spodnji enojni obroč lisic nastavi na zapestje in pritisne tako, da obroč obkroži zapestje roke in se zaskoči. Nato se osebi ukaže: »ŠE DRUGO ROKO!« in zgornji obroč potisne navzdol proti drugi roki in nastavi na zapestje ter porine obroč tako, da obkroži zapestje te roke.

Vklepanje in vezanje na hrbtu brez uporabe fizične sile

Ta postopek je za občinske redarje veliko varnejši, saj pri tem kršilec oziroma storilec občinskega redarja ne more poriniti, ga objeti, ga udariti in tudi poskus pobega je težji.

Oseba, ki se jo vklepa, mora imeti roke spuščene za hrbtom in dlani obrnjene ena proti drugi ali navzven. Pri tem mora občinski redar paziti, da sta palca obrnjena navzgor in dlani obrnjene navzven, saj oseba tako težje doseže ključavnice in težje obrača roke. Pri tem je potrebno lisice trdo prijeto s primarno roko in se lahko tudi ukaže:« NOGE NARAZEN, NAGNITE SE NAPREJ!« Takoj za tem se osebi približa

in ji spodnji obroč lisic nastavi na zapestje, povleče roko osebe in potisne obroč tako, da obkroži zapestje in se zaskoči. Nato se na drugo roko natakne še zgornji obroč in oba dela lisic stisne in vpraša osebo ali jo mogoče preveč stiskajo. Po potrebi se jih sprosti in blokira.

Vklepanje in vezanje z naslanjanjem

Ta način uporabe sredstev za vklepanje in vezanje se lahko uporabi samo v primeru, če kršitelj napade občinskega redarja, se mu upira ali želi pobegniti. V tem primeru se iz varne razdalje kršilcu oziroma storilcu odredi: »OBRNITE SE, Z ODRUČENIMI ROKAMI SE NASLONITE NA ZID (avtomobil, steber ...), NE PREMKAJTE SE, VKLENIL VAS BOM! PREMAKNITE SE NAZAJ, NOGE NARAZEN, GLAVO GOR!« Osebi se približa od zadaj (bočno) in jo s šibko roko zgrabi za njeno roko nad zapestjem, spodnji enojni obroč lisic nastavi na zapestje, obroč potisne tako, da

obkroži zapestje in se zatakne. Nato se kontrolirano potegne navzdol in ukaže:« NASLONITE SE NA ZID (avtomobil, steber ...)» in kršilca oziroma storilca opozori, naj to stori počasi in previdno. Z lisicami se roko potegne (zviže) na hrbet, se obrne proti njemu in se mu ukaže: »ŠE DRUGO ROKO!« Takoj za tem se natakne zgornji enojni obroč na zapestje druge roke, tako da sta dlani obrnjeni navzven. Oba dela lisic se stisne, vendar ne preveč.

Vklepanje in vezanje ležeče osebe

Ležeči osebi se roke praviloma vklepajo na hrbtu. Kadar je občinski redar napaden in mora najprej uporabiti fizično silo (strokovni prijem, strokovni met ...), da obvlada osebo, lahko tako osebo vklene na tleh. Postopek je potrebno izvesti hitro in strokovno, vendar je to precej težje kot takrat, kadar oseba sodeluje. Bistvo je, da občinski redar obvlada strokovne prijeme, da osebo spravi v ležeč položaj (na trebuh ali na hrbet). V nadaljevanju pa je postopek podoben, kot je opisano zgoraj.

PLINSKI RAZPRŠILEC

Ob upoštevanju določb 10. člena Zakona o občinskem redarstvu, ki določa uporabo »plinskega razpršilca« kot uporabo prisilnega sredstva, je potrebno poznati tudi določbe Zakona o policiji, ki v zvezi navedenega prisilnega sredstva določajo, da lahko plinski razpršilec, fizično silo in palico policist uporabi, če ne more drugače obvladati upiranja osebe, ki ne izpolnjuje zakonitih ukazov, moti javni red, ali upiranja osebe, ki jo je treba prijeti, privedi ali ji odvzeti prostost, kot tudi, če mora odvrniti napad na osebe ali objekte, ki jih varuje, ali napad na sebe ali koga drugega.

Za občinskega redarja pa Zakon o občinskem redarstvu v 14. členu določa, da lahko plinski razpršilec uporabi samo v primeru, če drugače ne more od sebe ali koga drugega odvrniti istočasnega protipravnega napada.

Pravilnik o policijskih pooblastilih določa, da se za uporabo plinskega razpršilca šteje uporaba utekočinjenega plina ali drugega pršila, ki se ga uporabi tako, da se pritiskom na sprožilec plinsko sredstvo ali pršilo sprosti. Pri tem je potrebno paziti, da je curek ali oblak plina usmerjen neposredno proti osebi zoper katero se ga uporablja. Tako, kot to sicer velja za vsako uporabo prisilnih sredstev, je pred

uporabo plinskega razpršilca, osebo pred uporabo opozoriti. Slednje opozorilo seveda ne velja kot absolutno, saj je potrebno upoštevati dejstvo, da se osebo na to opozori vedno, kadar okoliščine to dopuščajo. To pomeni da v primeru napada na občinskega redarja ali koga drugega, se takšno osebo o uporabi tovrstnega prisilnega sredstva ne bo opozarjalo, temveč se bo plinski razpršilec nemudoma uporabil.

Način uporabe plinskega razpršilca je določen z navodili proizvajalca, ki poleg načina uporabe predpisuje tudi mere varnosti, nudenje prve pomoči in rok trajanja ter način razgradnje plinskega sredstva. Obstaja več vrst plinskih razpršilcev, zato se mora občinski redar pred njihovo uporabo prepričati na kakšni osnovi deluje, saj je delovanje plinskega razpršilca na poprovi osnovi popolnoma drugačno od plinskega razpršilca, ki deluje na osnovi solzila plina (npr. CS). V nadaljevanju je predstavljena uporaba plinskega razpršilca, ki deluje na osnovi organske oljate

smole iz kajenjske in drugih vrst pekoče paprike (t. i. pepper spray). Plinski razpršilec povzroča vnetje, soljenje, takojšnje otekanje oči in sluznice v dihalnih poteh. Zaradi navedenih efektov bo kršilec oziroma storilec prisiljen opustiti napad, ki ga je pred tem izvajal. Po uporabi razpršilca oziroma takoj, ko okoliščine to dopuščajo, mora občinski redar osebo odstraniti z nevarnega območja (prostora) in mu nuditi prvo pomoč. Učinke uporabe plinskega razpršilca se najučinkovitejše odpravi s sprejem za dekontaminacijo, če pa tega občinski redar nima, pa je osebi potrebno sprati obraz in oči z hladno vodo. Učinek plinskega razpršilca bo prenehal delovati po približno 30 minutah, v kolikor si oči spiramo z vodo. Oči se izpira izključno s čisto vodo.

OBVEŠČANJE O ZADRŽANJU IN UPORABI PRISILNIH SREDSTEV

O izvedbi pooblastila zadržanja osebe in uporabi prisilnih sredstev mora občinski redar napisati poročilo in ga predložiti v pregled vodji redarstva oziroma svojemu nadrejenemu ali osebi, ki jo ta pooblasti. Na podlagi izkušenj, ki jih ima policija pri pisanju tovrstnih poročil je smiselno, da poročilo občinskega redarja o zadržanju in uporabi fizične sile vsebuje predvsem sledeče:

- datum, čas in kraj uporabe prisilnega sredstva oziroma odreditve zadržanja,
- vrsto uporabljenega prisilnega sredstva,
- podatke o osebi proti kateri je bilo sredstvo uporabljeno,
- pooblastilo, ki ga je izvajal pred uporabo prisilnega sredstva oziroma zadržanja,
- vzrok in način uporabe prisilnega sredstva oziroma zadržanja,
- posledice uporabe prisilnega sredstva in
- druge okoliščine, ki so pomembne za oceno zakonitosti in strokovnosti uporabe prisilnega sredstva oziroma zadržanja.

V primeru, da je oseba, zoper katero je občinski redar uporabil prisilno sredstvo, v postopku telesno poškodovana, ji mora občinski redar nuditi nujno pomoč in ji v najkrajšem možnem času zagotoviti ustrezno medicinsko pomoč. V primeru, da je osebi med postopkom povzročena telesna poškodba ali smrt, je vodja redarstva dolžan nemudoma oziroma takoj obvestiti župana Občine Moravske Toplice, oz. osebo, ki jo ta pooblasti.

V obvestilu županu mora vodja redarske službe navesti podatke o osebi, razlogu,

času in kraju zadržanja, uporabi prisilnega sredstva, vrste uporabljenega prisilnega sredstva ter podatke o drugih okoliščinah in dejstvih, ki so pomembna za oceno zakonitosti in strokovnosti ravnanja občinskega redarja.

OCENJEVANJE UPORABE PRISILNIH SREDSTEV

Na podlagi poročila ocenjuje zakonitost in strokovnost ravnanja občinskega redarja vodja občinskega redarstva. V primeru ugotovitve kršitve je dolžan sprožiti postopek za ugotavljanje odgovornosti. V primeru da je uporaba prisilnih sredstev imela za posledico telesno poškodbo ali smrt, ali je bilo prisilno sredstvo uporabljeno proti več kot trem osebam, oceno ravnanja občinskega redarja opravi komisija, ki jo imenuje župan. Župan mora imenovati neodvisno, največ petčlansko komisijo za oceno zakonitosti in strokovnosti ravnanj občinskega redarja. V komisiji mora biti neodvisen strokovnjak s področja varnosti, predstavnik Občine Moravske Toplice, predstavnik

policije in predstavniki zainteresiranih nevladnih organizacij, zainteresiranih za nadzor nad varstvom človekovih pravic in svoboščin.

Navedena komisija obravnava tudi pritožbe zoper delo občinskega redarstva, lahko pa obravnava tudi druge primere uporabe prisilnih sredstev v postopkih občinskega redarstva, kadar oceni, da je to potrebno. Komisija lahko k sodelovanju povabi tudi druge strokovnjake, če oceni, daje takšno sodelovanje potrebno in pomembno za odločitve v konkretnem primeru.

ODLOČANJE O PRITOŽBAH ZOPER POSTOPEK OBČINSKIH REDARJEV

Posameznik, ki meni, da so mu bile z dejanjem ali opustitvijo dejanja občinskega redarja kršene njegove pravice ali svoboščine, se lahko v 30 dneh pritoži županu Občine Moravske Toplice. Glede na Zakon o občinskem redarstvu mora župan takšno pritožbo proučiti in o ugotovitvah in ukrepih v 30 dneh pisno obvestiti tistega, ki je podal pritožbo.

DISCIPLINSKA IN DRUGA ODGOVORNOST OBČINSKIH REDARJEV

Pri svojem delu so občinski redarji dolžni ravnati zakonito, strokovno ter v skladu z Zakonom o redarstvu ter drugimi predpisi, ki urejajo njihovo delovno področje ter njihove pravice in dolžnosti oziroma pooblastila. V primeru nezakonitega dela in nestrokovnega dela lahko občinskega redarja ob disciplinski odgovornosti doleti tudi odškodninska oziroma materialna odgovornost in kazenska odgovornost, katera se ugotavlja v skladu s predpisi, ki urejajo to področje.

O disciplinskih kršitvah oziroma o disciplinski odgovornosti občinskih redarjev pa se odloča v disciplinskem postopku v skladu z zakonom, ki ureja položaj javnih uslužbencev.

14. SISTEM DELA MEDOBČINSKEGA REDARSTVA – RAZPOREJANJE REDARJEV NA DELO IN DRUGO

V Občini Moravske Toplice v skladu z ocenami varnostnih razmer in drugimi potrebami občine opravljajo občinski redarji delo v skladu s programom, ki se dogovori na mesečnih sestankih s koordinatorjem občine in predstavnikom policije (vodja policijskega okoliša).

Delo se načrtuje predvsem ob dneh, ki so v Občini Moravske Toplice ocenjeni, kot varnostno problematični (ponedeljek, sreda, četrtek, petek, sobota) in drugim potrebam občanov (odhod otrok v šolo, primeri naravnih nesreč, prireditve, itd.).

Pred vsakim pričetkom dela v Občini Moravske Toplice (v dopoldanskem času) se redar oglasi v občinski upravi, kjer bo sprejel še dodatne naloge.

V primeru potrebe kontaktira tudi s predstavniki policijske postaje (usklajevanje dela, nudenja medsebojne pomoči, skupni poostreni nadzori, itd.).

V **Prilogi 1** je prikazan potek dela postopka o prekršku občinskega redarja.

15. SODELOVANJE MEDOBČINSKEGA REDARSTVA S POLICIJSKIMI POSTAJAMI

V tem delu je opredeljeno sodelovanje redarjev s predstavniki policije. Na območju Občine Moravske Toplice opravljajo delo ob policistih splošne Policijske postaje Murska Sobota, še policisti Postaje prometne policije Murska Sobota. Koordinacijo dela s slednjo policijsko postajo opravlja vodstvo Policijske postaje Murska Sobota, preko vodstva te policijske enote in preko vodje policijskega okoliša (rajonskega policista).

V zvezi s tem je bil pripravljen za sodelovanje s to policijsko enoto poseben Pisni protokol o sodelovanju s policijo, ki je v **Prilogi 2** tega načrta.

16. SODELOVANJE Z REDARSTVI IN OBČINSKIMI REDARJI SOSEDNIJH OBČIN

Izdelan je Pisni dogovori o sodelovanju z občinskimi redarstvi sosednjih občin, ki je v **Prilogi 3** tega programa.

17. POVEZANOST OBČINSKEGA REDARSTVA Z OPERATIVNO KOMUNIKACIJSKIM CENTROM IN REGIJSKIM CENTROM ZA OBVEŠČANJE

Izdelano je Navodilo o ukrepanju občinskih redarjev ob naravnih in drugih nesrečah ter način sodelovanja s policijo in Regijskim centrom za obveščanje (ReCO), ki je **Priloga 4** tega programa.

18. SODELOVANJE OBČINSKEGA REDARSTVA V OBČINSKEM SISTEMU ZAŠČITE IN REŠEVANJA

Izdelan je Pisni dogovor o sodelovanju v občinskem sistemu zaščite in reševanja, ki je v **Prilogi 5** tega programa.

19. NAČINI SODELOVANJA OBČINSKIH REDARJEV IN ZASEBNIH VARNOSTNIKOV

Izdelan je Pisni dogovor o sodelovanju z varnostniki zasebnih varnostnih podjetij, ki je v **Prilogi 6** tega programa.

20. INTERNO NADZORSTVO NAD IZVRŠEVANJEM NALOG OBČINSKEGA REDARSTVA

Na podlagi 4. odstavka 17. člena Zakona o občinskem redarstvu župan Občine Moravske Toplice Franc Cipot (sedež Medobčinske inšpekcije in redarstva) sprejme Poslovnik za delo župana v zvezi ocenjevanja izvrševanja nalog občinskega redarstva. Ta je v **Prilogi 7** tega programa.

21. SODELOVANJE MED MEDOBČINSKO REDARSKO SLUŽBO, POLICIJO TER SVETOM ZA PREVENTIVO IN VZGOJO V CESTNEM PROMETU

Župan Občine Moravske Toplice Franc Cipot je 30.5.1996 sprejel sklep o imenovanju članov Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Občine Moravske Toplice (štev. LO5/46-96), ki ga vodi Franc Čarni, kot član pa v njem sodeluje tudi predstavnik Policijske postaje Murska Sobota. Svet je v letu 2008 izvedel vrsto kvalitetnih preventivnih akcij in drugih aktivnosti v smislu izboljšanja prometno varnostnih razmer v Občini Moravske Toplice. Izdelali so tudi program dela za leto 2009 (**Priloga 8**).

Izdelan je tudi Protokol o sodelovanju med redarji, kot novo kategorijo pooblaščenih oseb za delo na področju prometne preventive, Policijsko postajo Murska Sobota in Svetom za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Občine Moravske Toplice, ki je v **Prilogi 9** tega programa.

22. VARNOSTNO OGROŽENE POTI, KRAJI, POVRŠINE IN TOČKE V OBČINI

Potreba po postavitvi stacionarnih merilnikov hitrosti (merjenje hitrosti vožnje s strani občinskih redarjev):

- avtobusna postaja v Martjancih,
- Filovci - na regionalni cesti,
- Sebeborci – pri gasilskem domu,
- Fokovci – pri osnovni šoli,
- Pordašinci.

Večja prisotnost občinskih redarjev je potrebna tudi na drugih območjih v občini, kjer se zadržuje večje število ljudi, kot je to Športni park Terme 3000, Športni park NK Čarda Martjanci, Športni park Filovci, Stari lovski dom Moravci, itd.

23. NAČRT OBHODOV VARNOSTNO OGROŽENIH POTI, KRAJEV, POVRŠIN IN TOČK

Načrt se izdeluje mesečno v skladu s trenutno oceno varnostnih razmer in glede na potrebe v občini. Načrt se usklajuje na mesečnih sestankih, ki jih vodi koordinator v občini. Predloge obhodov poda tudi predstavnik policije.

24. ZGRADBE, SPOMENIKI, MUZEJI IN DRUGI OBJEKTI, KI IMAJO STATUS NARAVNE IN KULTURNE DEDIŠČINE

Zelo pomembna naloga redarjev pri operativnem delu je tudi varovanje zgradb in objektov, ki imajo status naravne ali kulturne dediščine. Redarji so tisti, ki morajo v imenu občine stalno nadzirati te objekte in znamenitosti ter skrbeti, da ne pride do njihovih poškodovanj ali uničenj. Občinskemu vodstvu predlagajo tudi ukrepe za njihovo dodatno zaščito.

V **Prilogi 10** tega programa so navedene zgradbe, spomeniki, objekti in druge znamenitosti, ki imajo v Občini Moravske Toplice status naravne ali kulturne dediščine.

25. NAČRT OBHODOV NEPREMIČNIH OBJEKTOV NARAVNE IN KULTURNE DEDIŠČINE

Načrt se izdeluje mesečno v skladu s trenutno oceno varnostnih razmer in glede na potrebe v občini. Načrt se usklajuje na mesečnih sestankih, ki jih vodi koordinator v občini. Predloge obhodov poda tudi predstavnik policije.

26. NAČIN UVEDBE DEŽURNE SLUŽBE REDARSKE SLUŽBE

To odločitev sprejme župan po sprejemu občinskega programa varnosti in na podlagi ocene varnostnih razmer in bodoče vizije razvoja redarske službe (kadrovska krepitev, zagotavljanja dodatnih materialnih pogojev, povečanje finančnih sredstev za ta namen, itd.). Trenutno za uvedbo dežurstva še ni potrebe.

Dežurstvo se lahko uvede na naslednje načine:

1. Kot posebni dežurni center z vso potrebno opremo in 24 urno službo redarjev.
2. V okviru dogovora s Centrom za obveščanje 112, da to vlogo prevzame njihov operater.
3. Da to vlogo prevzame varnostno nadzorni center ene izmed zasebnih varnostnih služb.

Redarska služba pri svojem delu potrebuje stalno dosegljiv vir informacij, komunikacijo med občani, policijo ali drugih organov do redarjev na terenu ter zagotovitev sprejema strank.

V ta namen se organizira operativno komunikacijska pisarna, oz. dežurstvo z naslednjimi nalogami:

- sprejem strank in občanov v času uradnih ur organa,
- sprejem telefonskih klicev občanov, prijav, intervencij policije in drugih organov,
- komunikacija in sprejem redarjev, koncesionarja in nudenje servisa preko radio zvez delavcem na terenu,
- koordinacijo dela redarjev na terenu,
- obdelava podatkov po nalogu vodje službe.

Operativno komunikacijska pisarna je opremljena z baznima postajama za radio zveze na terenu, računalnikom z možnostjo dostopa do zbirke podatkov kršiteljev z možnostjo vpogleda brez spreminjanja in dežurno telefonsko linijo.

Vloga operativno komunikacijske pisarne nastopa kot centralni komunikacijski in koordinacijski center dela redarske službe. Za delo operativno komunikacijske pisarne se izdelajo podrobna navodila o delu, ki vsebujejo rasporede dela, določitev evidenc in določijo podrobnejše vsebine in naloge delavcev za delo.

27. ZAKLJUČEK

Občinski program varnosti Občine Moravske Toplice ima, glede na določbe Zakona o občinskem redarstvu, značaj dokumenta trajne narave. To pomeni, da upošteva potrebo po trajnosti, zato ga je treba dosledno izvajati od dneva njegovega sprejema. Občinski organi najmanj enkrat letno ocenijo izvajanje programa, zato je tudi omogočeno obdobjno ocenjevanje njegovega izvajanja oziroma merjenje rezultatov. Ocenjevanje izvajanja programa varnosti bo omogočilo ovrednotenje vsebinskih, operativnih, organizacijskih in finančnih ukrepov za zagotavljanje javne varnosti in javnega reda in mira v občini.

Ocenjevanje občinskega programa varnosti poteka tako, da se dosledno preverja izpolnjevanje ukrepov, ki so opredeljeni za doseg cilja, ki je opredeljen v programu. Takšen način ocenjevanja pa se zagotovi z izdelavo mesečnih in drugih obdobjnih poročil o delu občinskega redarstva.

Občinski program varnosti Občine Moravske Toplice se, glede na novo nastale varnostne razmere v občini, ažurira oziroma ustrezno spremeni in dopolni. To pomeni, da odgovorna oseba v primeru spremenjenih varnostnih razmer v občini, ustrezno spremeni in dopolni oceno varnostnih razmer, nato pa še ostalo vsebino programa. Ustrezna in temeljita ocena varnostnih razmer je podlaga za opredelitev obsega in vrste nalog občinskega redarstva.

Predloge za dopolnitev programa je potrebno oblikovati tudi v okviru Sveta za preventivo in vzgojo Občine Moravske Toplice in varnostnega sosveta, kot pomembnega posvetovalnega organa na področju varnosti v naši občini.

V skladu z zgoraj prikazano oceno varnostnih razmer, ki je sestavljena in usklajena z redarsko službo, policijo ter drugimi subjekti, ki v občini delujejo na področju varnosti, je utemeljen predlog po angažiranju redarjev na območju Občine Moravske Toplice in njihovem usklajenem delovanju s predstavniki Policijske postaje Murska Sobota ter drugimi subjekti v občini, ki lahko na tem področju dajo svoj prispevek.

OBČINA MORAVSKE TOPLICE
Franc CIPOT, župan

LITERATURA IN VIRI

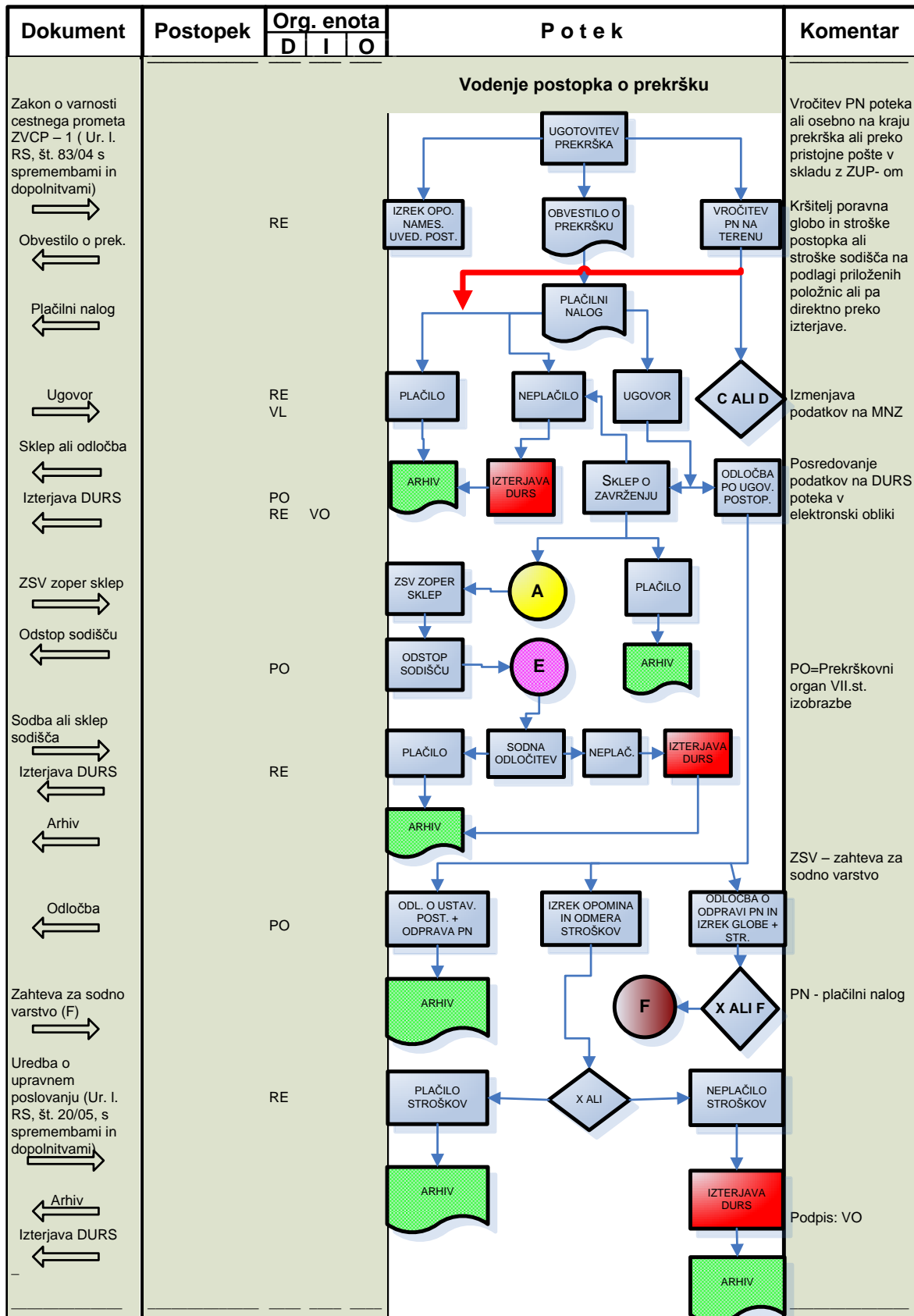
- Ustava RS. Ljubljana: Uradni list RS/I 33/91.
- Zakon o prekrških ZP1-UPB4. Ljubljana: Uradni list RS 3/2007.
- Zakon o varnosti cestnega prometa-UPB4. (2006). Ljubljana: Uradni list RS; 133/06, spremembe in dopolnitve 37/08.
- Zakon o lokalni samoupravi. (1993). Ljubljana: Uradni list RS, 72/93.
- Zakon o lokalni samoupravi - UPB2. (2007). Ljubljana: Uradni list RS, 94/07.
- Zakon o javnih cestah - UPB1. (2006). Ljubljana: Uradni list RS, 33/06.
- Zakon o varstvu javnega reda in miru (2006). Ljubljana: Uradni list RS, 70/06.
- Zakon o policiji-UPB6: Ljubljana: Uradni list RS 107/06.
- Kazenski zakonik-UPB1. Ljubljana: Uradni list RS, 95/04.
- Zakon o kazenskem postopku-UPB4: Uradni list RS, 32/07.
- Zakon o občinskem redarstvu: Lavtar R., in Keanovič, (2007), Ljubljana: GV Založba.
- Zakon o varuhu človekovih pravic (ZVarČP). Uradni list RS, 71/93.
- Zakon o varstvu okolja: Ur. list RS UPB 39/2006, spremembe in dopolnitve 70/2008.
- Zakon o vodah: Ur. list RS 67/2002, spremembe in dopolnitve 57/2008.
- Zakon o ohranjanju narave: Ur. list RS 96/2004.
- Peter Jambrek, Anton Perenič in Marko Uršič, Varstvo človekovih pravic: razprave esej dokumenti, (1988) Ljubljana. Mladinska knjiga.
- Žaberl Miroslav, Temelji policijskih pooblastil, (2006). Ljubljana. Fakulteta za varnostne vede.
- Pravilnik o policijskih pooblastilih. Ljubljana: Uradni list RS 40/06.
- Učna gradiva, Policijska Akademija (2008). Program osnovnega strokovnega usposabljanja občinskih redarjev.
- Spletna stran www.moravske-toplice.si

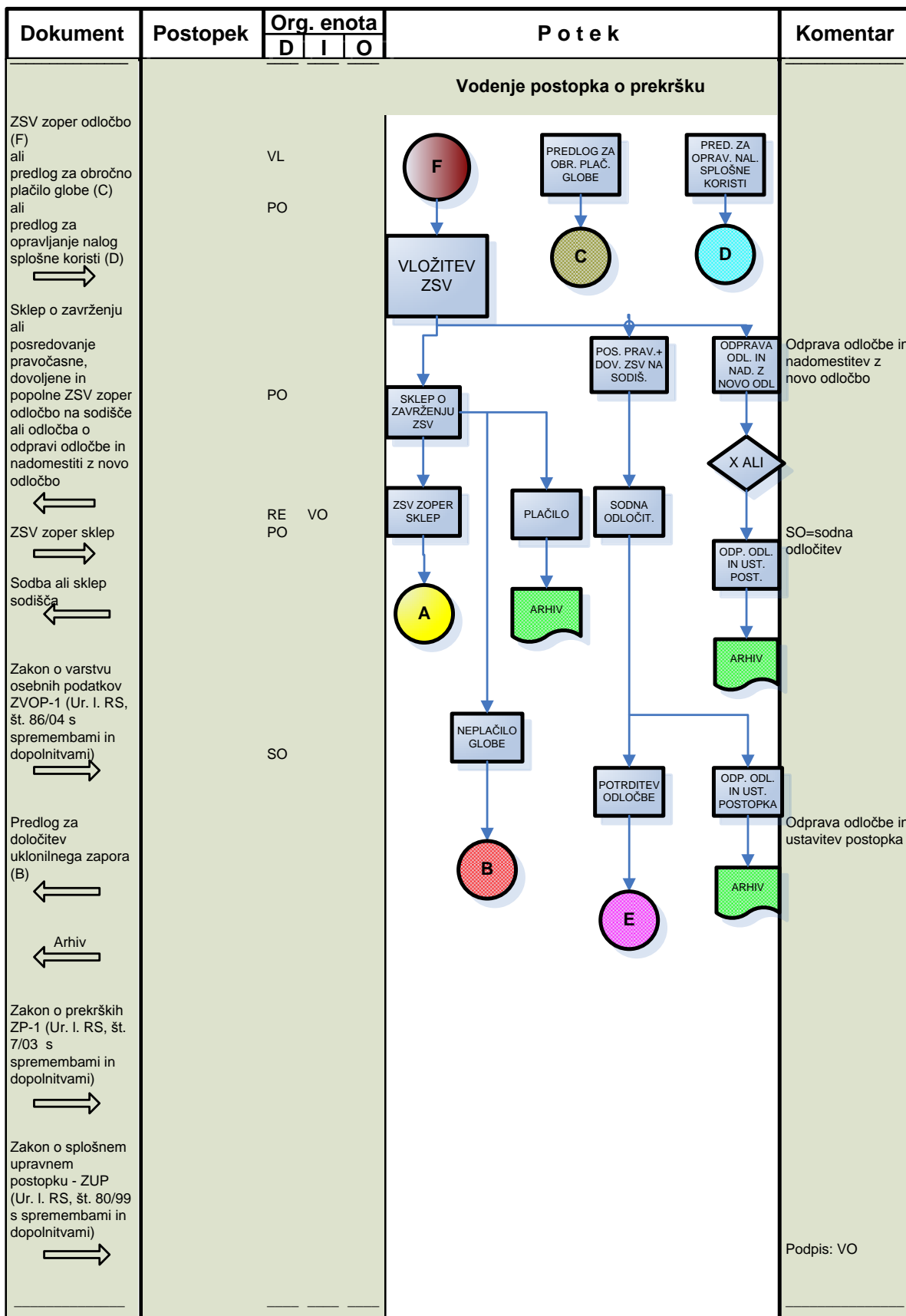
PRILOGA: 1 Vsebina prekrškovnega postopka občinskega redarja

Pr.: 7.5.01
MRS

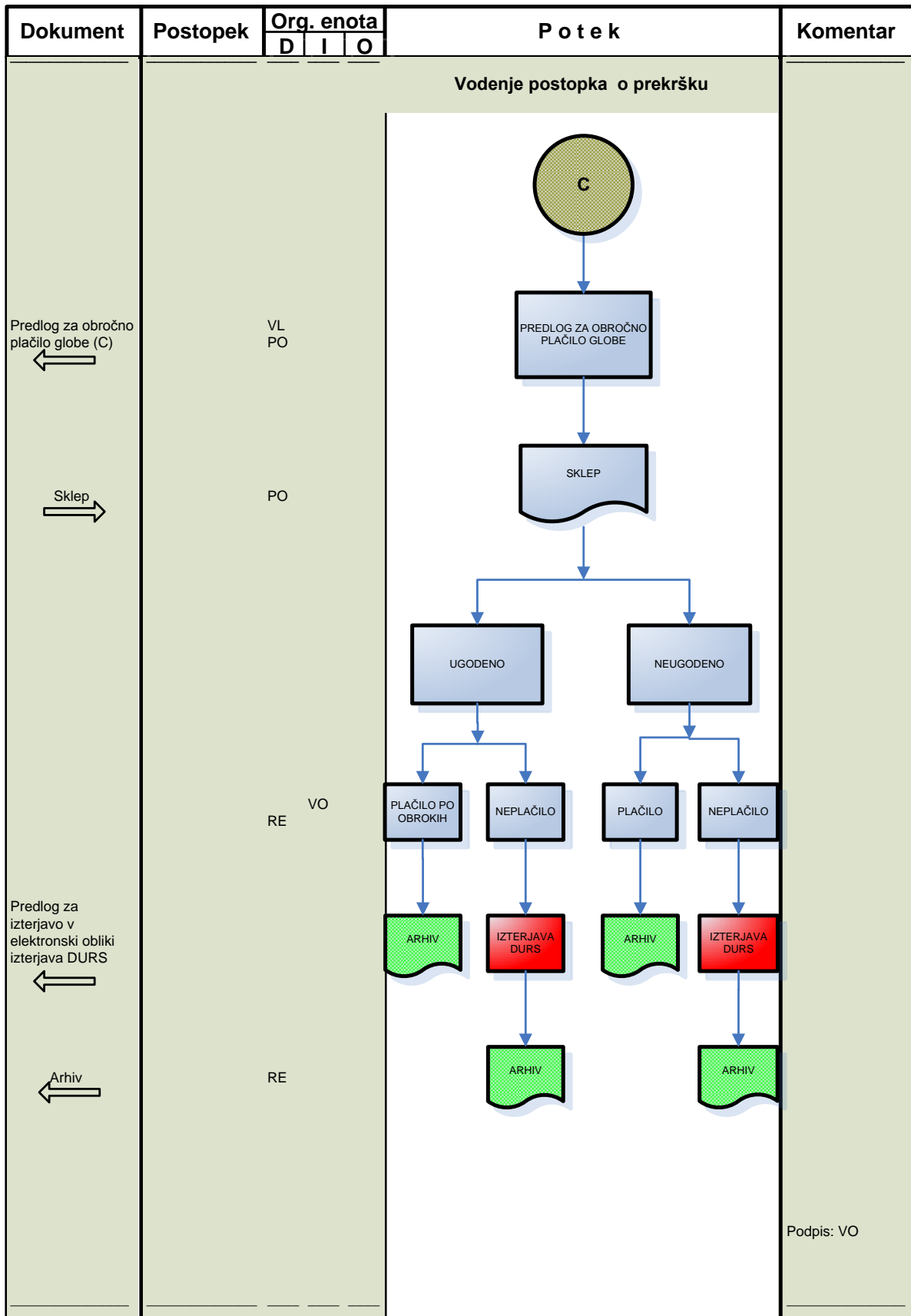
Revizija: 01

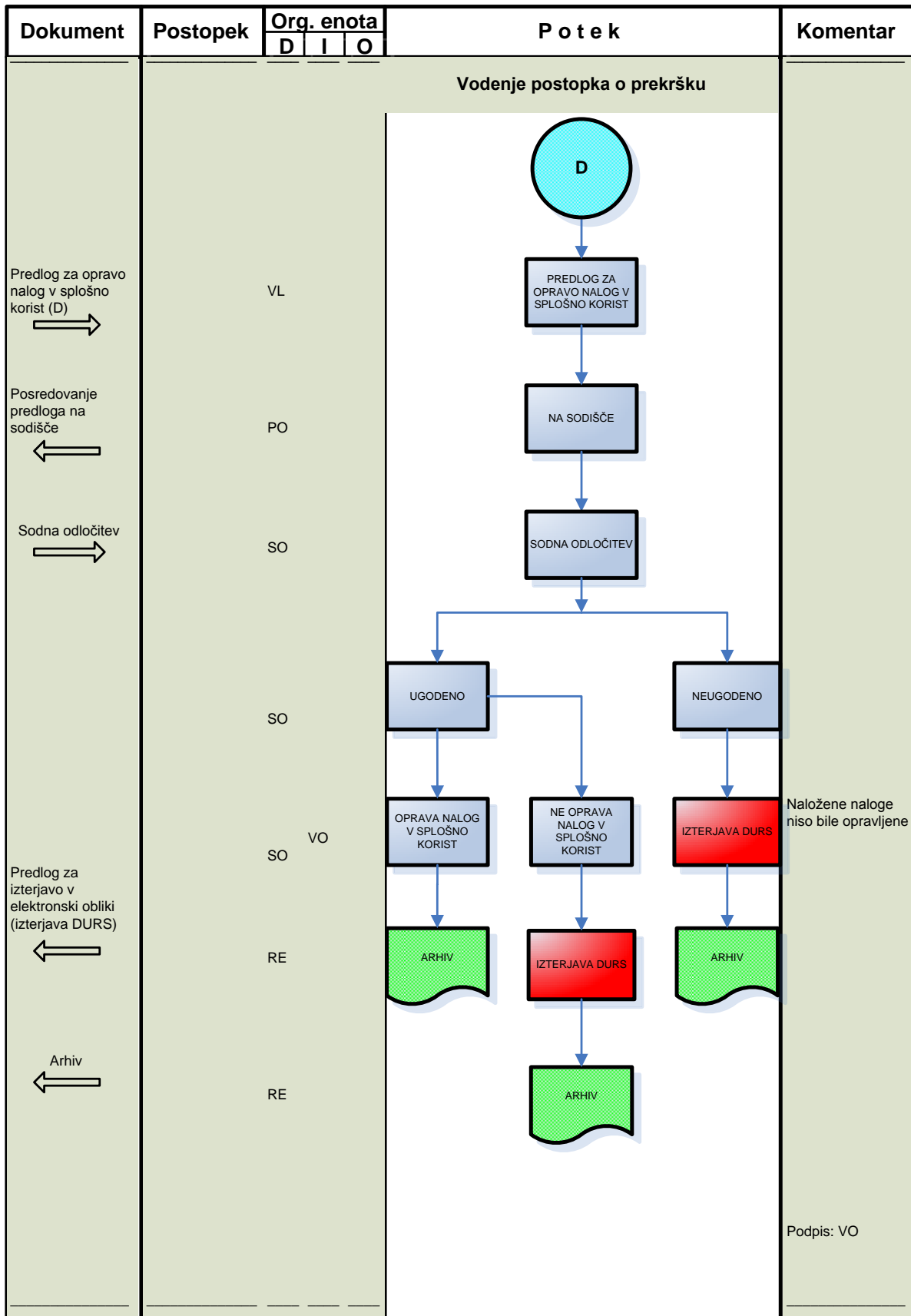
21.05.2008

Dokument	Postopek	Org. enota			P o t e k	Komentar
		D	I	O		
					Vodenje postopka o prekršku	
Odločba o odpravi plačilnega naloga ter izrek globe in določitev stroškov ←	PO					
Odlok o ureditvi cestnega prometa (MUV, št. 20/07) →	VO					
	RE					
Predlog za izterjavo v elektronski obliki ←	RE					
Predlog na sodišče za določitev uklonilnega zapora →	PO					
Sklep sodišča o določitvi uklonilnega zapora ←	SO					
	RE					
Arhiv ←						
Izterjava DURS ←	RE					
Zakon o občinskem redarstvu ZORed (Ur. l. RS, št. 139/06) →						
						Podpis: VO

PRILOGA: 2

V skladu z 7., 8. in 9. členom Zakona o občinskem redarstvu (Uradni list RS 139/2006 z dne 29. 12. 2006) ter Smernicami Ministrstva za notranje zadeve za izdelavo Občinskega programa varnosti, februar 2007 sprejmeta:

Občina Moravske Toplice, Kranjčeva ulica 3, 9226 Moravske Toplice, ki jo zastopa župan Franc Cipot

in

Policijska postaja Murska Sobota, Ulica arhitekta Novaka 11, 9000 Murska Sobota, ki jo zastopa komandir Andrej BRAČKO,

PISNI PROTOKOL

o sodelovanju redarske službe in Policijske postaje Murska Sobota

I.

Ta protokol ureja medsebojno sodelovanje Medobčinske inšpekcije in redarstva s Policijsko postajo Murska Sobota.

S protokolom se ureja tudi medsebojno sodelovanje med redarsko službo in posameznimi policijskimi postajami, ko gre za skupno izvajanje nalog redarstva in policije na območju občine Moravske Toplice.

II.

Policijska postaja Murska Sobota in redarska služba se zavezujeta, da si bosta medsebojno zagotavljala pomoč pri izmenjavi informacij na področju varnostne in druge problematike, ki so pomembne za zagotavljanje javne varnosti in javnega reda na območju občine Moravske Toplice.

Za doseg navedenih ciljev ter strateških in operativnih ciljev opredeljenih v Občinskem programu varnosti Občine Moravske Toplice, se bodo po potrebi organizirale skupne oblike delovanja in pripravili skupni programi aktivnosti, glede na svoje pristojnosti.

V navedene aktivnosti se bo vključevalo tudi druge organe in službe Občine Moravske Toplice, ki lahko v okviru svojih pristojnosti prispevajo k večji varnosti in kakovosti življenja in dela na območju občine Moravske Toplice.

III.

Policijska postaja Murska Sobota in Medobčinska inšpekcija in redarstvo, v okviru katerega delujejo redarji, izvajata skupne akcije oziroma skupni nadzor nad cestno-prometnimi predpisi in predpisi, ki urejajo javni red in mir na območju občine Moravske Toplice. V ta namen vodja Medobčinske inšpekcije in redarstva in komandir Policijske postaje Murska Sobota, oziroma od njih pooblašene osebe pripravijo razpored skupnega dela oziroma uskladijo skupne akcije ter določijo področje nadzora.

Redarska služba skupaj s Policijsko postajo Murska Sobota načrtuje in izvaja skupne nadzore glede varnostne problematike, za nadzor katere so pristojni.

Pri skupnem nadzoru se dogovorita o številu sodelujočih policistov in redarjev in ustrezni uporabi vozil ter drugih sredstev potrebnih za izvedbo nadzora.

V skupnih nadzorih morajo redarji ravnati po navodilih vodje policijske enote oziroma policista.

IV.

Medobčinska inšpekcija in redarstvo bo izvajala svoje pristojnosti skladno s kadrovskimi zmožnostmi, Policijska postaja Murska Sobota pa v okviru svojih pristojnosti.

VI.

Protokol je sklenjen za nedoločen čas.

Spremembe in dopolnitve protokola se sprejmejo v soglasju obeh strani.

VII.

Protokol začne veljati z dnem podpisa obeh strani.

Datum:

Datum:

Policijska postaja Murska Sobota

Komandir

Andrej Bračko

Občina Moravske Toplice

Župan

Franc Cipot

PRILOGA: 3

Na podlagi smernic Ministrstva za notranje zadeve za izdelavo Občinskega programa varnosti - Februar 2007, je dne _____ vodja Medobčinske inšpekcije in redarstva sklenil

naslednji

PISNI PROTOKOL

O SODELOVANJU MEDOČINSKE INŠPEKCIJE IN REDARSTVA S SOSEDNJIMI REDARSKIMI SLUŽBAMI

I.

Z navedenim pisnim protokolom se določa sodelovanje Medobčinske inšpekcije in redarstva s sosednjimi občinskimi redarstvi in medobčinskimi redarstvi.

Namen tega protokola je, da se zagotovi javna varnost in javni red tudi na širšem področju in na mejnih območjih, kjer se občinska in medobčinska redarstva srečujejo pri svojem rednem in akcijskem delu.

II.

Na podlagi Zakona o občinskem redarstvu je Občina Moravske Toplice soustanoviteljica Medobčinske inšpekcije in redarstva, ki opravlja naloge iz svoje pristojnosti.

Delo redarjev temelji na pooblastilih in pristojnostih, ki jih redarstvu določajo Zakon o občinskem redarstvu, Zakon o varstvu javnega reda in mira, Zakon o varnosti cestnega prometa, Zakon o prekrških in drugi predpisi ter določila občinskih odlokov, na podlagi katerih redarji opravljajo nadzor.

III.

Redarska služba v skladu s svojimi pristojnosti:

- nadzoruje varen in neoviran cestni promet v naseljih,
- varuje ceste in okolje v naseljih in na občinskih cestah zunaj naselij,
- skrbi za varnost na občinskih javnih poteh, rekreacijskih in drugih javnih površinah,
- varuje javno premoženje, naravno in kulturno dediščino,
- vzdržuje javni red in mir,
- izvaja nadzor nad ustavljenimi in parkiranimi vozili ter ovirami v naselju,
- izvaja nadzor nad ravnanjem udeležencev cestnega prometa v območju umirjenega prometa in območju za pešce,
- ugotavlja kršitve citiranega zakona o varstvu cest in okolja v naselju in na občinskih cestah zunaj naselja in

- sodeluje pri prometni ureditvi na občinskih cestah, pri nadzoru in urejanju prometa.

IV.

Z namenom uspešnega zoperstavljanja vsem oblikam ogrožanja javne varnosti in javnega reda na širšem območju in na mejnih območjih občin, je potrebno vzpostaviti takšno sodelovanje med redarstvi, ki bo omogočalo hitro in učinkovito ukrepanje zoper navedene oblike ogrožanja.

Zato mora sodelovanje temeljiti predvsem na:

- medsebojnem obveščanju o vseh varnostno zanimivih informacijah, ki so iz varnostnega vidika pomembne za posamezne občine,
- medsebojni izmenjavi podatkov, ki so pomembni za javno varnost in javni red v posamezni občini,
- medsebojnih delovnih srečanjih in sestankih, kjer se lahko oblikuje skupna varnostna politika pri zagotavljanju varnosti na mejnih območjih in področjih, ki so skupnega pomena,
- skupnih varnostnih akcijah, intervencijah in medsebojnem sodelovanju pri obravnavi konkretnih varnostnih problemov in
- drugih oblikah sodelovanja in konkretnem operativnem delu.

V.

Vse te vrste in oblike medsebojnega sodelovanja in skupnega dela na posameznih področjih dela lahko prispevajo v večji učinkovitosti redarjev Medobčinske inšpekcije in redarstva tudi na območjih, kjer bodo s sosednjimi redarstvi potekale zgoraj opisane aktivnosti.

VI.

Zakon o občinskem redarstvu temelji na ugotovitvi, da zagotavljanje javne varnosti in javnega reda ter v zvezi s tem varovanje življenja in zdravja ter premoženja prebivalcev in lokalne skupnosti pomeni potrebo in interes tako občin kot države v celoti. Gre za naloge, katerih izvajanje je neločljivo povezano z ukrepi, ki lahko pomenijo poseg v človekove pravice in temeljne svoboščine, kar pomeni, da je potrebno zagotoviti organizacijo služb in usposobljenost izvajalcev nalog oziroma pooblaščenih uradnih oseb, da bo zagotovljeno njihovo zakonito delo ter ustrezno sodelovanje.

VI.

Ta pisni protokol se ponudi v podpis sosednjim redarstvom, stopi pa v veljavo s posameznim redarstvom z dnem podpisa.

Štev.:

Datum:

Vodja sosednjega redarstva:

**Vodja Medobčinske inšpekcije in
redarstva:**

PRILOGA 4

Na podlagi Ocene ogroženosti pred naravnimi in drugimi nesrečami v Občini Moravske Toplice (sprejeta 3.3.2006),

izdajam

NAVODILO

ZA UKREPANJE OBČINSKIH REDARJEV OB NARAVNIH IN DRUGIH NESREČAH

Z Navodilom za ukrepanja občinskega redarstva ob naravnih in drugih nesrečah v Občini Moravske Toplice se zagotavlja izvajanje dejavnosti za primer poplave, požarov, potresov in jedrske nesreče.

Navodilo je izdelano na podlagi ocene ogroženosti pred naravnimi in drugimi nesrečami in je priloga Občinskemu načrtu zaščite in reševanja v Občini Moravske Toplice, izdelanem v skladu z določbami Uredbe o vsebini in izdelavi načrtov zaščite in reševanja (Ur. list RS, št. 3/2002, 17/2002 in 17/2006).

Navodilo za ukrepanje občinskih redarjev ob naravnih in drugih nesrečah se prične uporabljati:

- v primeru naravnih in drugih nesreč, katera so prizadela območje občine Moravske Toplice in je redarstvo obveščeno preko Centra za obveščanje (ReCO), s strani Občine Moravske Toplice ali kakorkoli drugače,
- po obvestilu župana ali štaba civilne zaščite Občine Moravske Toplice.

S pričetkom uporabe tega navodila mora vodja Medobčinskega inšpektorata in redarstva takoj do preklica zagotoviti stalno prisotnost občinskih redarjev na območju občine Moravske Toplice.

Občinski redarji se takoj javijo županu oz. štabu civilne zaščite Občine Moravske Toplice.

Po dogovoru med županom Občine Moravske Toplice, oz. osebo, ki jo ta pooblasti in vodjo Medobčinskega inšpektorata in redarstva se lahko zagotovi večje število občinskih redarjev.

Naloge občinskega redarja v primeru poplav:

Na ogroženem območju skrbi za javno varnost in javni red s tem, da:

- varuje javno premoženje, naravno in kulturno dediščino,
- vzdržuje javni red in mir,
- v naseljih ureja promet in omogoča interveniranje silam za zaščito, reševanje in pomoč,
- po možnosti izvaja samopomoč oz. prvo pomoč poškodovanim,

- pri varovanju cest in okolja v naseljih in na občinskih cestah zunaj naselja ugotavlja primere poškodb ter o teh seznanja štab civilne zaščite,
- pozoren je na nove pojave kot npr. zamašitev vodotokov, sprožitve plazov, ter o tem seznanja štab civilne zaščite,
- sodeluje s štabom civilne zaščite, ter po usmeritvah poveljnika civilne zaščite v kolikor ta ne more drugače zavarovati življenja ljudi in premoženja nudi pomoč pri izvajanju prepovedi dostopa nepooblaščenim osebam na poplavljenih območjih,
- s sredstvi zvez vzpostavlja komunikacijsko-informacijsko povezavo s sedežem organa, občino, zlasti še s centri za obveščanje,
- izvaja druge naloge iz svoje pristojnosti.

Naloge občinskega redarja v primeru požarov:

Na ogroženem območju skrbi za javno varnost in javni red s tem, da:

- varuje javno premoženje, naravno in kulturno dediščino,
- vzdržuje javni red in mir,
- v naseljih ureja promet in omogoča interveniranje silam za zaščito, reševanje in pomoč,
- po možnosti izvaja samopomoč oz. prvo pomoč poškodovanim,
- ugotavlja primere nastanka začetnih požarov ter o tem obvešča štab civilne zaščite, sam pa začetni požar poskuša pogasiti,
- ob razglašeni veliki požarni ogroženosti s ciljem varovanja javnega premoženja, naravno in kulturno dediščino ugotavlja primere kršitev odredbe in o tem obvešča policijo in štab civilne zaščite,
- sodeluje s štabom civilne zaščite, ter po usmeritvah poveljnika civilne zaščite v kolikor ta ne more drugače zavarovati življenja ljudi in premoženja, nudi pomoč pri izvajanju prepovedi dostopa nepooblaščenim osebam na kraj nesreče in
- s sredstvi zvez vzpostavlja komunikacijsko-informacijsko povezavo s sedežem organa, občino, zlasti še s centri za obveščanje,
- izvaja druge naloge iz svoje pristojnosti.

Naloge občinskega redarja v primeru potresa:

Na ogroženem območju skrbi za javno varnost in javni red s tem, da:

- varuje javno premoženje, naravno in kulturno dediščino,
- vzdržuje javni red in mir,
- v naseljih ureja promet in omogoča interveniranje silam za zaščito, reševanje in pomoč,
- po možnosti izvaja samopomoč oz. prvo pomoč poškodovanim,
- sodeluje s štabom civilne zaščite, ter po usmeritvah poveljnika civilne zaščite v kolikor ta ne more drugače zavarovati življenja ljudi in premoženja, nudi pomoč pri izvajanju prepovedi dostopa nepooblaščenim osebam na širše potresno območje,

- s sredstvi zvez vzpostavlja komunikacijsko-informacijsko povezavo s sedežem organa, občino, zlasti še s centri za obveščanje,
- usmerja prebivalce na začasni nastanitveni center,
- izvaja druge naloge iz svoje pristojnosti.

Naloge občinskega redarja v primeru jedrske nesreče:

Na ogroženem območju skrbi za javno varnost in javni red s tem, da (obvezna uporaba sredstev za osebno zaščito):

- varuje javno premoženje, naravno in kulturno dediščino,
- vzdržuje javni red in mir,
- v naseljih ureja promet in omogoča interveniranje silam za zaščito, reševanje in pomoč,
- po možnosti izvaja samopomoč oz. prvo pomoč poškodovanim,
- pri varovanju cest in okolja v naseljih in na občinskih cestah zunaj naselja ugotavlja primere poškodb ter o teh seznanja štab civilne zaščite,
- sodeluje s štabom civilne zaščite, ter po usmeritvah poveljnika civilne zaščite v kolikor ta ne more drugače zavarovati življenja ljudi in premoženja, nudi pomoč pri izvajanju prepovedi dostopa nepooblaščenim osebam na kraj nesreče z nevarnimi snovmi ali jedrske nesreče,
- s sredstvi zvez vzpostavlja komunikacijsko-informacijsko povezavo s sedežem organa, občino, zlasti še s centri za obveščanje,
- pozoren je na morebitne znake onesnaženja vodotokov, podtalnice, zastrupitev ter o tem obvešča štab civilne zaščite,
- izvaja druge naloge iz svoje pristojnosti.

Navodilo za ukrepanje občinskih redarjev ob naravnih in drugih nesrečah se hrani v pisni obliki v Občini Moravske Toplice in na sedežu Medobčinske inšpekcije in redarstva v Tešanovcih 31, 9226 Moravske Toplice.

Številka:

Datum:

**Medobčinska inšpekcija
in redarstvo**

PRILOGA: 5

Na podlagi smernic Ministrstva za notranje zadeve za izdelavo Občinskega programa varnosti - Februar 2007, je dne _____ vodja Medobčinske inšpekcije in redarstva sklenil

naslednji

DOGOVOR

O SODELOVANJU MEDOČINSKE INŠPEKCIJE IN REDARSTVA V OBČINSKEM SISTEMU ZAŠČITE IN REŠEVANJA

Medobčinska inšpekcija in redarstvo

in

Občinski štab civilne zaščite Občine Moravske Toplice

se dogovorita o sodelovanju v občinskem sistemu varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami.

I.

Občinsko redarstvo, ki deluje v okviru Medobčinske inšpekcije in redarstva, sodeluje v občinskem sistemu varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami v okviru pristojnosti oziroma pravic in dolžnosti, ki jih ima kot organ lokalne skupnosti v skladu z zakonskimi določili Zakona o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami (Ur. list RS, št. 51/2006-UPB1).

II.

V okviru izvajanja svojih ima občinski redar na področju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami nalogo, da obvesti najbližji center za obveščanje o vsaki nevarnosti naravne ali druge nesreče takoj, ko jo je opazil ali je zanjo izvedel, v okviru možnosti prepreči naravno in drugo nesrečo, rešuje in pomaga, ter daje napotke za zaščito, reševanje in pomoč;

III.

Cilj varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami je zmanjšanje števila nesreč ter preprečitev oziroma zmanjšanje žrtev in drugih posledic teh nesreč. Redarstvo sodeluje v sistemu zaščite in reševanja ljudi, živali, premoženja, kulturne dediščine ter okolja z izvajanjem nalog, opredeljenih v Navodilu za ukrepanje občinskih redarjev ob izrednih dogodkih, katero je priloga Občinskega programa varnosti Občine Moravske Toplice.

IV.

Občinski redar opravlja svoje naloge pri zaščiti, reševanju in pomoči v skladu s predpisi ter usmeritvami pristojnega poveljnika Civilne zaščite oziroma vodje intervencije v kolikor ta ne more drugače zavarovati ljudi in premoženje. Po usmeritvah pristojnega poveljnika Civilne zaščite bo predvsem nudil pomoč pri izvajanju prepovedi dostopa nepooblaščenim osebam na kraj nesreče in prometa mimo tega kraja ter varovanje umika ljudi, živali in premoženja iz ogroženih objektov in območij.

V.

Z Navodilom za ukrepanje občinskega redarstva ob naravnih in drugih nesrečah v Občini Moravske Toplice se zagotavlja izvajanje dejavnosti za primer poplav, požarov, potresov in jedrske nesreče.

VI.

Namera dogovora zajema medsebojno obveščanje in pomoč.

Dogovor je sklenjen za nedoločen čas.

Spremembe in dopolnitve se sprejmejo v soglasju obeh strani.

V Moravskih Toplicah, dne ...

**Medobčinska inšpekcija
In redarstvo**

**Štab Civilne zaščite
Občine Moravske Toplice**

PRILOGA: 6

VARNOST d.d.

SINTAL d.d.

G 7 d.d.

ZADEVA: OBČINSKI PROGRAM VARNOSTI – DOGOVOR O SODELOVANJU Z OBČINSKIM REDARSTVOM

V skladu z določili 6. člena Zakona o občinskem redarstvu (Ur. List RS 139/2006) morajo občine izdelati občinske programe varnosti in jih v smislu kvalitetnega zagotavljanja varnostnih razmer v občini uskladiti tudi z vsemi institucijami in podjetji, ki na določenem območju bistveno prispevajo k izboljšanju varnostnih razmer.

Ker so to tudi varnostne službe, je sodelovanje na področju zagotavljanja varnosti nedvomno zelo koristna za vse naše občane.

V ta namen smo z redarji, ki delajo na našem območju pripravili dogovor o sodelovanju, ki vam ga pošiljamo v prilogi.

V kolikor se z njegovo vsebino strinjate, ga podpišite in nam podpisan izvod vrnite najkasneje do

O konkretnjših oblikah sodelovanja se bomo dogovorili na posebnem sestanku s podpisniki dogovora.

Lep pozdrav.

Priloga: 1 x dogovor

V Moravskih Toplicah, dne...

ŽUPAN
Franc CIPOT

Redarji bodo pri opravljanju svojih nalog učinkovitejši in varnejši, če bodo imeli zagotovljeno ustrezno komunikacijo in pomoč s strani varnostnikov zasebnih varnostnih podjetij, ki delujejo na tem območju.

Učinkovito obvladovanje varnostnih razmer in s tem varno delovno in bivalno okolje je v interesu tako organov lokalne skupnosti, kot policije in tudi zasebnih varnostnih služb.

Da bo to delovanje usklajeno, še učinkovitejše in bolj koordinirano se sklone v skladu z določili 6. člena Zakona o občinskem redarstvu (Ur. list RS 139/2006)

dogovor,

o sodelovanju varnostnikov zasebnih varnostnih podjetij, ki delujejo na območju Občine Moravske Toplice, z redarji, ki opravljajo delo na območju te občine.

Redarji pričakujejo sodelovanje in pomoč varnostnikov zasebno varnostnih služb, predvsem pri opravljanju naslednjih nalog:

- zagotavljanju varnosti na občinskih javnih poteh, rekreacijskih in drugih javnih površinah,
- varnosti javnega premoženja, naravne in kulturne dediščine,
- vzdrževanja javnega reda in miru v širšem smislu.

Občinski redar lahko kot pooblaščen uradna oseba, skladno z določbami Zakona o varstvu javnega reda in miru (Ur. list RS, številka 70/2006), ukrepa ob zaznavi naslednjih prekrškov:

- nedostojno vedenje na javnem kraju (7. člen),
- beračenje na javnem kraju (9. člen),
- uporaba nevarnih predmetov (prvi odstavek 11. člena),
- poškodovanje uradnega napisa, oznake ali odločbe (12. člen),
- pisanje in risanje po objektih (13. člen),
- vandalizem (16. člen),
- kampiranje (18. člen),
- uporaba živali (19. člen).

Na območju naše občine so še posebej v porastu dejanja vandalizma. V skladu z določili Zakona o varstvu javnega reda in miru, stori ta prekršek oseba, ki namenoma poškoduje, prevrne, odstrani ali kako drugače v nasprotju z namenom uporabe ravna s spominskimi obeležji in z objekti javne infrastrukture, kot so komunalna infrastruktura, javna razsvetljava, cestnoprometni znaki, priprave in naprave na rekreativnih površinah, igrala na otroških površinah in podobne javne naprave.

Varnostniki lahko pomoč pri zagotavljanju varnosti na teh področjih nudijo predvsem na naslednji način:

Pri uporabi določil 43. člena Zakona o zasebnem varovanju (Ur. list RS 126/2003) opravljajo naloge in uporabljajo pooblastila – ukrepe in dolžnosti varnostnikov, ne območju, ki ga varujejo v skladu z oblikovano pogodbo z naročnikom varnostne storitve.

Zaradi narave svojega dela, predvsem interventnih patrulj varnostnikov (prisotnost v okolju, kjer prihaja do deviantnih pojavov v dnevnem in nočnem času ter ob dela prostih dneh, hitra mobilnost, kvalitetna in stalna komunikacijska povezanost s svojim varnostno nadzornim centrom, strokovna usposobljenost in sposobnost zaznavanja dogodkov, uporaba sile, itd.), so varnostniki zelo uporabni tudi pri delu izven njihovega varovanega območja.

O zaznanih negativnostih, predvsem s področja javnega reda in miru in kriminalitete lahko obveščajo redarsko službo in policijo, prav tako pa lahko tudi izven njihovega varovanega območja ukrepajo tudi samostojno (državljska aretacija – odvzem prostosti pri zalotitvi oseb pri storitvi hujših kaznivih dejanj za katere se storilec preganja po uradni dolžnosti – 160. člen Zakona o kazenskem postopku).

Sodelovanje varnostnikov z redarji se bo največkrat nanašalo na obveščanje o kršitvah ali pa o sumih kršitev, ki so v pristojnosti redarjev.

Komunikacija bo potekala preko redne telefonske linije, neposredno do službujočega redarja, ki bo evidentiral informacijo in izvedel potrebne ukrepe. Varnostnim službam, pristopnicam k dogovoru, bo točen način komuniciranja (tel. številka, mesto zbiranja informacij, nudenje povratnih informacij, itd.) sporočen naknadno.

Varnostne službe te naloge opravljajo vzporedno s svojimi nalogami v korist in zadovoljstvo vseh občanov in niso upravičene do plačila teh varnostnih storitev.

Ta dogovor prične veljati z dnem ko ga podpišejo vse zainteresirane stranke, ob sprejemu občinskega programa varnosti Občine Moravske Toplice pa bodo z njim seznanjeni tudi svetniki in občinska uprava Občine Moravske Toplice, preko medijev pa tudi širša javnost.

Nespoštovanje tega dogovora nima nobenih pravnih posledic.

Zasebne varnostne službe (pristopnice k dogovoru):

Varnost d.d.	žig	Podpis:
Sintal d.d.	žig	Podpis:
G 7 d.o.o.	žig	Podpis:

V Moravskih Toplicah, dne ...

ŽUPAN
Franc Cipot

PRILOGA: 7

Na podlagi 4. odstavka, 17. člena Zakona o občinskem redarstvu (Ur. list RS 139/2006) izdaja župan Občine Moravske Toplice

P O S L O V N I K

o delu komisije pri oceni uporabe prisilnih sredstev občinskih redarjev

1. člen

Ta poslovnik določa vsebino, sestavo, način in postopek dela komisije za oceno uporabe prisilnih sredstev, evidentiranje, poročanje, nadzor in varstvo podatkov.

2. člen

Posamezni izrazi v tem poslovniku imajo naslednji pomen:

- pritožba je vsaka vloga posameznika, v kateri zatrjuje kratenje pravic in svoboščin s strani pooblaščenega uradne osebe občinskega redarstva;
- pritožnik je posameznik, ki meni, da so bile z dejanjem pooblaščenega uradne osebe ali opustitvijo dejanja pri izvajanju nalog na območju občin Cankova, Gornji Petrovci, Grad, Hodoš, Kuzma, Moravske Toplice, Puconci, Rogašovci, Šalovci, in Tišina iz 3. člena Zakona o občinskem redarstvu (Uradni list RS, št. 139-2006), kratene njegove pravice in svoboščine in se je v skladu z 19. členom Zakona o občinskem redarstvu pritožil pri katerem od županov teh občin, pri Medobčinski inšpekciji in redarstvu ali pri katerem drugem organu teh občinskih uprav.

3. člen

Občinski redar sme pri opravljanju nalog v skladu z določili 14. člena Zakona o občinskem redarstvu uporabljati naslednja prisilna sredstva:

- uporaba fizične sile,
- uporaba sredstev za vklepanje in vezanje,
- uporaba plinskega razpršilca.

4. člen

Župan imenuje neodvisno, največ petčlansko, komisijo za oceno zakonitosti in strokovnosti ravnanja občinskega redarstva.

Župan določi tudi vodjo komisije in njegovega namestnika.

V komisiji mora biti direktor občinske uprave, predstavnik krajevno pristojne policijske postaje ter predstavniki nevladnih organizacij, zainteresiranih za nadzor nad varstvom človekovih pravic in svoboščin.

Župan lahko k sodelovanju povabi tudi druge strokovnjake, če meni, da je njihovo sodelovanje pomembno za odločitev v konkretnem primeru.

Župan lahko določi komisijo za ocenjevanje vseh primerov naštetih v 5. členu tega poslovnika (stalna komisija) ali pa za vsak primer posebej.

5. člen

Komisija opravlja delo v naslednjih primerih:

- Če je bila osebi pri uporabi prisilnih sredstev povzročena telesna poškodba ali smrt, ali je bilo prisilno sredstvo uporabljeno proti več kot trem osebam.
- Obravnava pritožbe zoper delo občinskega redarstva, lahko pa obravnava tudi druge primere uporabe prisilnih sredstev v postopkih občinskega redarstva, kadar komisija oceni, da je to potrebno.

Če z Zakonom o občinskem redarstvu ni drugače določeno, se za ocenjevanje in uporabo prisilnih sredstev uporabljajo določbe Zakona o policiji in podzakonskih predpisov, ki urejajo načela in način uporabe istovrstnih pooblastil policistov.

6. člen

Komisija ocenjuje ali je bilo ravnanje občinskih redarjev v skladu s predpisi, strokovno in sorazmerno.

Komisija zbere potrebna obvestila in dokaze o okoliščinah, dejstvih in razlogih uporabe prisilnih sredstev.

V zvezi s tem lahko od občinske uprave in policije zahteva potrebno pomoč in sodelovanje.

Komisija pri postopku svojega dela smiselno uporablja določbe zakona o splošnem upravnem postopku.

7. člen

Delo komisije se opravlja na sedežu občine, na podlagi odločitve župana pa lahko tudi v drugi občini ali na kraju, kjer je do uporabe prisilnega sredstva prišlo.

8. člen

Delo komisije poteka na sejah in na drugi način zbiranja potrebnih dokazov in obvestil.

Sejo komisije skliče vodja komisije na predlog župana. Seja se skliče s pisnim vabilom, ki mora biti vročeno članom komisije najmanj pet dni pred sejo. V vabilu, ki se pošlje članom komisije se določi datum, kraj in čas seje ter zadeve, ki bodo obravnavane na seji.

9. člen

Če komisija pri svojem delu ugotovi znake kaznivega dejanja, katerega storilec se preganja po uradni dolžnosti ali na predlog, zlorabe človekovih pravic in temeljnih svoboščin ali drugih kršitev, za katere so z zakonom določene sankcije, obvesti o tem pristojni organ.

10. člen

Vodja komisije je dolžan temeljito proučiti zadevo iz postopka pri vodji organizacijske enote redarstva. Ta je dolžan z vodjem komisije sodelovati in mu o obravnavani uporabi prisilnega sredstva nuditi vse potrebne podatke, obvestila in dokumentacijo.

O uporabi prisilnih sredstev je občinski redar dolžan napisati poročilo in ga predložiti v pregled vodji občinskega redarstva oziroma svojemu nadrejenemu ali osebi, ki jo ta pooblasti.

Poročilo mora biti napisano in predano v pregled takoj po uporabi prisilnega sredstva, oz. najkasneje do konca delovnega dneva redarja, ki je to prisilno sredstvo uporabil.

V poročilu redarja morajo biti navedeni podatki o osebi, razlogu, času in kraju uporabe prisilnega sredstva, vrsti uporabljenega prisilnega sredstva ter drugih okoliščinah in dejstvih, pomembnih za oceno zakonitosti in strokovnosti ravnanja občinskega redarja.

Vodja komisije vodi delo komisije in skrbi, da se zadeva vsestransko obravnava in pretehta.

11. člen

Na podlagi izvedenega postopka pred komisijo in ugotovljenih dejstev, okoliščin in dokazov, komisija sprejme odločitev o obravnavanem primeru uporabe prisilnega sredstva. Če se mnenje posameznika o obravnavanem primeru razlikuje od večine članov komisije, se v zapisnik o ugotovitvah navede, kot ločena mnenja.

12. člen

O zbranih obvestilih, ugotovitvah in dokazih komisija najkasneje v 30 dneh od pričetka dela sestavi zapisnik.

Zapisnik mora vsebovati:

- datum, čas in kraj seje in drugih aktivnosti komisije;
- sestavo komisije;
- opozorilo na dolžnost spoštovanja predpisov o varstvu osebnih podatkov in varstvu tajnih podatkov;
- navedbo obravnavane vsebine;
- vsebino postavljenih vprašanj in odgovorov, ki so pomembni za odločitev o obravnavanem prisilnem sredstvu;
- odločitev in navedba mnenja, ali je bilo ravnanje občinskega redarja v skladu s predpisi, strokovno in sorazmerno (tudi morebitno ločeno mnenje člana komisije).

Zapisnik podpiše predsednik komisije in zapisnikar.

13. člen

Sredstva, potrebna za izvajanje tega poslovnika se zagotovijo v proračunu Medobčinske inšpekcije in redarstva.

14. člen

Nadzor nad izvrševanjem tega poslovnika izvaja župan Občine Moravske Toplice in Inšpektorat RS za notranje zadeve.

15. člen

Vsi sodelujoči v delu komisije so dolžni pri uporabi in dostopu do podatkov, ki se nanašajo na obravnavano zadevo, ravnati po zakonu o tajnih podatkih, zakonu o varstvu osebnih podatkov ter predpisih, ki urejajo ti področji.

Štev.

Datum:

Župan

Franc Cipot

PRILOGA: 8

PROGRAM DELA SPV OBČINE MORAVSKE TOPLICE ZA LETO 2009

A – KOMISIJA ZA TEHNIČNO UREDITEV PROMETA

1. Stalna kontrola nad tehničnem stanju cestnih površin, prometne signalizacije, itd.
Rok: skozi celo leto 2009
2. Analiza prometne varnosti na cestah občine za leto 2008
Rok: do 15.03.2009
3. Osnovni ukrepi za izboljšanje varnosti v prometu:
 - umirjanje prometa (sodelovanje s Policijo);
 - prometna vzgoja - dopolnilno izobraževanje voznikov motornih vozil (občani);
 - prometna vzgoja na osnovnih šolah (kolesarski izpiti, tekmovanje, itd.);
 - razne preventivne akcije (sodelovanje z zunanjimi sodelavci – Policijo, AMD, ZŠAM, itd);Rok: skozi celo leto 2009
4. Tekmovanje z motornimi vozili (A, B, H, F) pod geslom »Vse za varnost prometa« (skupna akcija SPV – Moravske Toplice in Puconci
Rok: spomladanski – jesenski
5. Obveščanje občanov o problemih prometa na cestah občine, o izvajanju preventivnih akcijah sveta.
Rok: skozi celo leto 2009
6. Izvajanje skupnih akcij:
 - skupaj s Policijo;
 - SPV drugih občin;
 - sodelovanje z drugimi društvi in organizacijami.Rok: skozi celo leto 2009

B – KOMISIJA ZA DELO S ŠOLSKO MLADINO

1. Sodelovanje z ravnatelji in mentorji prometne vzgoje na osnovnih šolah Občine Moravske Toplice:
 - Dogovor o vseh oblikah programov dela na šolah;
 - Spremljati vse osnovne oblike prometne vzgoje na šolah.Rok: skozi celo leto 2009
2. Pregled nevarnih točk na poti v šolo (načrti za varne poti v šolo).
Rok: 25.04.2009

3. Priprave in izvajanje kolesarskih izpitov na osnovnih šolah
Rok: skozi celo šolsko leto 2009
4. Priprave na občinsko tekmovanje »Kaj veš o prometu«
Rok: 15.04.2009
5. Izvedba občinskega tekmovanja »Kaj veš o prometu« (domačin tekmovanja – Osnovna šola Fokovci); na tem tekmovanju sodeluje tudi OŠ Puconci
Rok: april – maj 2009
6. Priprava in udeležba na medobčinskem tekmovanju »Kaj veš o prometu« (na tem tekmovanju sodelujejo učenci iz vseh osnovnih šol – ekipa šole šteje 5 učencev).
Rok: 10.05.2009
7. Izvedba akcije »Prvi šolski dnevi« (skupna akcija, ki traja od 01.09. – 04.09.2009)
Rok: 25.08.2009 – 04.09.2009
8. Sodelovanje v širši akciji »Teden varnosti otrok v prometu«
Rok: oktober 2009
9. Sodelovanje šolskih delegacij v akcijah, ki se nanašajo na varnost prometa
Rok: skozi celo leto 2009
10. Sprejem šolskih delegacij prometnih krožkov pri županu Občine Moravske Toplice
Rok: 15.11.2009 – 15.12.2009

Predsednik SPV Občine Moravske Toplice
FRANC ČARNI

PRILOGA: 9

Na podlagi smernic Ministrstva za notranje zadeve za izdelavo Občinskega programa varnosti - Februar 2007, je dne _____ vodja Medobčinske inšpekcije in redarstva sklenil

naslednji

P R O T O K O L

O SODELOVANJU MED MEDOBČINSKO INŠPEKCIJO IN REDARSTVOM, POLICIJSKO POSTAJO MURSKA SOBOTA IN SVETOM ZA PREVENTIVO IN VZGOJO V CESTNEM PROMETU OBČINE MORAVSKE TOPLICE

Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Občine Moravske Toplice, Medobčinska inšpekcija in redarstvo in Policijska postaja Murska Sobota ugotavljajo, da je v njihovem skupnem interesu poglobiti njihovo sodelovanje in stike pri izvajanju protokola.

Takšna oblika tesnejšega sodelovanja pomeni vzpostavitev partnerskega odnosa in omogoča zagotavljanje javne varnosti v lokalni skupnosti in kvaliteto javnega prostora v občini.

Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu ocenjuje stanje varnosti v cestnem prometu na lokalni ravni, predlaga v sprejem programe za varnost cestnega prometa in ustrezne ukrepe za njihovo izvajanje, koordinira izvajanje nalog na podlagi programov za varnost cestnega prometa na lokalni ravni predvsem pa skrbi za izvajanje prometne vzgoje, dodatno izobraževanje in obveščanje udeležencev cestnega prometa, izdajanje in razširjanje prometno vzgojnih publikacij in drugih gradiv, pomembnih za preventivo in vzgojo v cestnem prometu na lokalni ravni.

V sodelovanju s Svetom za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Občine Moravske Toplice bodo redarji v prometu izvajali preventivne akcije na področju mirujočega prometa, predvsem osveščanja ljudi, da v primeru napačnega parkiranja nemalokrat ogrožajo druge udeležence v cestnem prometu (pešce, kolesarje ipd.).

V sodelovanju s policijo bodo redarji izvajali preventivne akcije za zagotavljanje večjega reda na področju mirujočega prometa in uspešno sodelovali na terenu pri skupnih akcijah kot so sodelovanje: pri pripravi predpisov s področja prometa; s službami in institucijami, ki se ukvarjajo s problematiko prometa s predlogi za kvalitetnejšo reševanje mirujočega prometa.

Občinsko redarstvo in Policija, vsak skladno s svojimi pristojnostmi, ki so opredeljene v posameznih zakonih, zagotavljata javno varnost ter varnost cestnega prometa v lokalni skupnosti ter pri tem kar najtesneje sodelujejo.

Pri zagotavljanju javne varnosti in javnega reda in miru morata občinsko redarstvo in policija nujno sodelovati, zato mora biti vzpostavljena med obema organoma ustrezna komunikacija.

Komunikacija je potrebna tudi zaradi izmenjavanja strokovnih mnenj, stališč, predloga izvajanja skupnih akcij na terenu, zaradi odzivanja na pobude za izvedbo skupnih akcij ter analiziranja skupne varnostne in druge problematike.

Za uspešno in učinkovito sodelovanje redarjev in policistov ter Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Občine Moravske Toplice je nujno potrebna kvaliteta za skupno doseganje lokalne in globalne varnosti. Sodelovanje med redarstvom, policijo in Svetom za preventivo in vzgojo v cestnem prometu se bo odrazilo v skupnem dobrem, večji varnosti in predvsem zadovoljstvu ljudi. Zelo pomembna je soglasna naravnost in delitev skrbi za rezultate.

Štev.:

Datum:

**Medobčinska inšpekcija
In redarstvo**

**Policijska postaja
Murska Sobota**

**SPV Občine
Moravske Toplice**

PRILOGA: 10

NARAVNA IN KULTURNA DEDIŠČINA NA OBMOČJU OBČINE MORAVSKE TOPLICE

Na območju občine Moravske Toplice so naslednji zaščiteni spomeniki kulturne dediščine:

Andrejci - Kapela
Berkovci pri Prosenjakovcih - Časarov mlin
Berkovci pri Prosenjakovcih - Kapela
Bogojina - Cerkev Gospodovega Vnebohoda
Bogojina - Kamniti križ
Bogojina - Kapelica sv. Urbana
Bogojina - Rimska gomila Fabula
Bogojina - Rimska gomila Vretina
Bogojina - Znamenje pod cerkvijo
Bukovnica - Eneolitska naselbina
Bukovnica - Glavačeva klet
Bukovnica - Horvatova kovačnica
Bukovnica - Kapela
Bukovnica - Spomenik Jošku Talanyju-Janezu
Bukovnica - Tratnijeva klet
Čikečka vas - Kapela
Čikečka vas - Vas
Filovci - Balažnova klet
Filovci - Domačija Černelovo
Filovci - Domačija Filovci 102
Filovci - Domačija Filovci 123
Filovci - Domačija Filovci 131
Filovci - Domačija Filovci 43
Filovci - Domačija Filovci 83
Filovci - Domačija Filovci 87
Filovci - Eneolitska naselbina
Filovci - Gomila Ciganšček
Filovci - Gomilno grobišče
Filovci - Grofovna klet
Filovci - Joževna klet
Filovci - Kapela Device Marije
Filovci - Rimska naselbina

Filovci - Trajbaričeva klet
Filovci - Vas
Filovci - Zaselek Gaj
Fokovci - Domačija Koejčarovo
Fokovci - Domačija Vidovo
Fokovci - Domačija Voeroševo
Ivanci - Arheološko najdišče
Ivanci - Domačija Plejecovo
Ivanci - Gomilno grobišče Čistine
Ivanci - Kamniti križ na gasilskem domu
Ivanci - Šadlov mlin
Ivanjševci - Vaški zvonik
Ivanovci - Gomila
Kančevci - Arheološko območje
Kančevci - Cerkev sv. Benedikta
Kančevci - Gomilno grobišče
Kančevci - Kamniti križ
Kančevci - Nagrobnik Franca Ivanocyja
Krcni - Zvonik na pokopališču
Lončarovci - Zvonik
Martjanci - Cerkev sv. Martina
Martjanci - Nagrobnik Jožefa Horvata
Martjanci - Stara šola
Martjanci - Škrabanova hiša
Mlajtinci - Eneolitska naselbina
Mlajtinci - Gomili
Moravske Toplice - Evangeličanska cerkev
Motvarjevci - Domačija Voglerovo
Motvarjevci - Goezerjev mlin
Motvarjevci - Gomila
Motvarjevci - Gomilno grobišče
Motvarjevci - Gomilno grobišče I
Motvarjevci - Koča v Motvarjevskem gozdu
Noršinci - Donšova hiša
Noršinci - Kamniti križ
Pordašinci - Vaški zvonik
Prosenjakovci - Grad Matzenau
Prosenjakovci - Kapela
Ratkovci - Vaški zvonik
Sebeborci - Rimsko gomilno grobišče Gomilice
Sebeborci - Zvonik na pokopališču
Selo na Goričkem - Cerkev sv. Nikolaja

Selo na Goričkem - Evangeličanska cerkev
Selo na Goričkem - Gomila Dolič
Selo na Goričkem - Gomilno grobišče
Selo na Goričkem - Gomilno grobišče Žibe
Selo na Goričkem - Rimska cesta Poetovio-Savaria
Selo na Goričkem - Slovansko gradišče
Središče - Gomila
Suhi Vrh - Vučja gomila
Tešanovci - Domačija Sambtovo
Tešanovci - Domačija Šavlovo
Tešanovci - Gomilno grobišče
Tešanovci - Kapela
Vučja Gomila - Domačija Miškino
Vučja Gomila - Kapela pri pokopališču
Vučja gomila - Rimsko gomilno grobišče

Naravna dediščina na območju Občine Moravske Toplice:

- Krajski park Goričko:

Z namenom, da se zavarujejo naravne vrednote ter ohrani biotska raznovrstnost in krajinska pestrost ter omogočajo razvojne možnosti prebivalstva na Goričkem, je bil ustanovljen Krajski park Goričko (Uredba o krajinskem parku Goričko – Ur. list RS, številka 101/2003).

Namen ustanovitve parka je tudi povezovanje gospodarskega in socialnega razvoja na območju parka ter čezmejno sodelovanje.

Na območju parka se v okviru namena ustanovitve parka spodbuja trajnostni razvoj ob hkratnem zagotavljanju razvojnih možnosti prebivalstva, ki se uresničujejo zlasti:

- s spodbujanjem razvoja podeželja in naravi prijaznih oblik kmetovanja, ki je usklajeno z varstvom naravnih vrednot in kulturne dediščine, ter ohranjanjem biotske raznovrstnosti in krajinske pestrosti, pospeševanjem pridelovanja starih sort kulturnih rastlin in gojenjem avtohtonih pasem domačih živali kot tudi njihovih produktov,
- s spodbujanjem dopolnilnih dejavnosti na kmetijah, izboljšanjem kmetijske infrastrukture in ohranitvijo naselij,
- z okolju prijaznim turizmom in rekreacijo, izboljšanjem turistične infrastrukture z gradnjo prenočitvenih zmogljivosti, pri čemer se obiskovalce usmerja na ekološko manj občutljiva območja,
- z urejanjem prostora in obnovo vasi, tako da se ohranja krajinska pestrost, izboljša okoljska, cestna in energetska infrastruktura ter omogočajo dopolnilne dejavnosti in nova delovna mesta,
- z varstvom kulturne dediščine,
- z uporabo okolju prijaznih tehnologij in metod pri gospodarjenju z naravnimi viri, tako da se ohranja njihova ekosistemska vrednost in obnovljivost ter da se ohranjajo življenjski prostori prosto živečih rastlinskih in živalskih vrst in naravne vrednote.

V območje Krajinskega parka Goričko spada 11 občin z 90 vasmi. Iz Občine Moravske Toplice spadajo v Krajski park naslednja naselja in območja:

Andrejci, Berkovci, delno Bogojina, Bukovnica, Čikečka vas, delno Filovci, Fokovci, Ivanjševci, Ivanovci, Kančevci, Krnci, Lončarovci, delno Moravske Toplice, Motvarjevci, Pordašinci, Prosenjakovci, Ratkovci, Selo, Središče, Suhi vrh in Vučja gomila.

- **Območje Nature 2000:**

Vlada je območja **NATURA 2000** potrdila z Uredbo o posebnih varstvenih območjih (območjih Natura 2000), Uradni list RS, št.49/04 – priloga glede določitve naravovarstvenih vrednot in Uredbo o spremembah in dopolnitvah Uredbe o posebnih varstvenih območjih (območjih Natura 2000), Uradni list RS, št.110/04.

Ti dve uredbi določata posebna varstvena območja (območja Nature 2000) in varstvene cilje na teh območjih ter varstvene usmeritve za ohranitev ali doseganje ugodnega stanja prosto živečih rastlinskih in živalskih vrst, njihovih habitatov ter habitatnih tipov, katerih ohranjanje je v interesu Evropske unije in druga pravila ravnanja za ohranjanje teh območij.

V teh uredbah so navedene tudi naravo varstvene vrednote, ki so na območju Občine Moravske Toplice.

- **Druge naravne vrednote Občine Moravske Toplice:**

Motvarjevci - gozd	Ohranjen gozd v Motvarjevcih, severno od Dobrovnika
Berkovci - mokrotni travniki	Mokrotni travniki ob Ratkovskem potoku pri Berkovcih, severovzhodno od Murske Sobote
Bogojina - lipa	Samotna lipa južno od Bogojine, vzhodno od Murske Sobote
Bukovnica - mokrotni travniki	Mokrotni travniki ob Bukovniškem potoku, desnem pritoku Kobiljanskega potoka severno od Dobrovnika
Curek	Potok Curek od izvira do Ivanjševcev
Lončarovci - mokrotni travniki	Mokrotni ekstenzivni travniki ob potoku Curek južno od Lončarovcev, severovzhodno od Murske Sobote
Makoterjev breg - pravi kostanj	Pravi kostanj izjemnih dimenzij na Makoterjevem bregu, zahodno od Prosenjakovcev
Motvarjevci - ekstenzivni travniki 1	Kompleks mokrotnih ekstenzivnih travnikov zahodno od Motvarjevcev, severno od Dobrovnika
Motvarjevci - ekstenzivni travniki 2	Mokrotni ekstenzivni travniki zahodno od Motvarjevcev, severno do Dobrovnika

-
-
-
-
-
-